No. 28—Vol.-L

Friday, 18th July, 1952

Registered at the G.P.O. as a Newspaper

Price 6d.

22 JUL 1952

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

SOUTH ... PUBLIC LIBRARY
22 JUL 1952

Religion In Education

Not long ago I met one of our great schoolmasters—a veteran in that high service. "Where in your time-table do you teach religion?" I asked him. "We teach it all day long," he answered "We teach it in arithmetic, by accuracy. We teach it in language, by learning to say what we mean—'yea, yea and nay, nay.' We teach it in history, by humanity We teach it in geography, by breadth of mind. We teach it in handicraft, by thoroughness. We teach it in astronomy, by reverence We teach it in the playground, by fair play. We teach it by kindness to animals, by courtesy to servants, by good manners to one another, and by truthfulness in all things. We teach it by showing the children that we, their elders, are their friends and not their enemies." "But what," I said, "about the different denominations? Have you no trouble with the parents?" "None at all," he replied; "we have half a dozen denominations. But we treat the children, not as members of this Church or that, but as members of the school, and we show them that, as members of the school, in work and in play, they are members of one another."

What Is The Real Cause Of All The Trouble In The World To-day

ONE can understand high principles and cherish high ideals but it is quite a different thing when it comes to putting them into practice. And it is this lack of practice which is the cause of all the trouble in the world today. These thoughts come to our mind from the sentiments given expression to last week by H.E. The Governor-General Dr. E. J. Jansen, when he opened the 1952 Festival of the International Arts League of Youth, in Durban. "I trust', he said, "that in your search after happiness, truth and beauty, you will at all times also seek to achieve self-discipline and unselfishness. I am afraid that much of the trouble in the world today is due to a lack of these qualities. The greatest happiness is to be found in service of our fellowmen, and it is owing to bitterness and hatred that there is so much evil in the world today." The acts of the present Government are wholly contradictory to what Dr. Jansen has said. An inch of practice is far better than yards of speech.

LATEST MATERIALS!

DOUBLE BORDER PAISLEY CREPE-DE-CHINE 45" 5/6 yd.

EMBOSS GEORGETTES all shades 45" 10/6 yd.

OPAL GEORGETTES 45" all shades 12/6 yd.

VELVET CHENILE GEORGETTES 45" 15/6 yd.

44" PRINTED GEORGETTE Spot & Floral Designs 45" 4/11 yd.

44" COLOURED GEORGETTES 4/11 yd.

CHAMPALS!

Ladies Latest Plastic Champals all shades sizes 3 to 7 16/6 pair.
Colours: Green, White, Red, Brown, Blue and Wine.

SAREES!

EMBROIDERED GEORGETTE SAREES. all shades £3/15/0 each.

WHITE COTTON SAREES 22/6 each.

GEORGETTE JARI WORK SAREES £5-10-0.

EMBROIDERED SUEDE SILK SAREES with borders 63/- each.

LADIES UNDIES

Huge range of SLIPS, NIGHTIES, PANTIES, BLOOMERS etc. Now unpacked.

Saree Borders, Jari Trimmings Always In Stock.

CHAMPALS

Ladies Leather Champals Size 3 to 7 11/9 pair.

BABY WEAR!

INFANTS KNITTED WOOL SHAWLS 17/6 to 30/- each.

INFANTS COT BLANKETS Pink & Blue 6/3 & 12/6 each.

INFANTS GEORGETTE DRESSES SMOCKED 18/11 each.

INFANTS BOOTIES, BONNETS, BIBS, PILCHERS, all one price 2/11 each.

HOUSE - HOLD

Bedsheets 15/6 to 25/- each.

Pillow Cases plain 3/6 each.

Pillow Cases Embroidered 4/11 each.

Towels from 2/11 to 15/6 each.

Table cloths & Satin Bedspreads at Reduced Prices.

MENS & BOYS

SHIRTS, PYJAMAS, SOCKS, TIES, HANDKERCHIEFS Etc. Specially reduced.

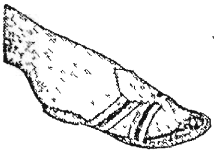

JAYBEE SILK HOUSE P. O. Box 5169.

39a MARKET STREET, JOHANNESBURG. Phone 33-6229.

HANNON'S DETECTIVE AGENCY (PTY.) LTD.

Managing Director: O. HANNON, seventeen years Royal Irish Constabulary and Criminal Investigation Department, S.A. Police.
Manager: MI 'DEN PLUMLEY., ex-Hendon Police College and Criminal Inve. tigation Department, New Scotland Yard, London.
Criminal, Commercial and Matrimonial Investigations Carried Out In Strictest Confidence.
11/12 Pasteur Chambers, Jeppe Street; P.O. Box 5199 Johannesburg
'Phones:—Office: 22-7771. After hours: 24-4544.

Kasturba Gandhi Memorial Number

Copies of Kasturba Gandhi Memorial Number can be had at this office at 1s. 3d. including postage.

'Indian Opinion

Phoenix, Natal.

BONES WANTED

We Pay
£7 PER TON
F.O.R. your
Station or Siding

BAGS RETURNED RAILAGE PAID

For Full Particulars write to:

THE
BULLBRAND FERTILIZERS LTD.

SARNIA, NATAL.

ELGIN

21 Jewel Lord Elgin and 17 Jewel Elgin De Luxe in Solid Gold and Gold Filled Cases.
Latest models 15 Jewel Elgins in Gold Filled Cases.

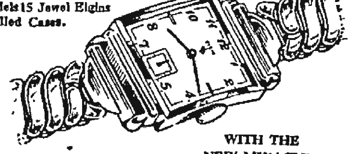

WITH THE NEW MIRACLE DURA-POWER MAINSPRING

ADVANCE 1950 MODELS

KATZ & LOURIE LTD.

Cor. Eloff & Market Sts., JOHANNESBURG.

The
New India Assurance
Company Limited
for
FIRE, MARINE, LIFE, ACCIDENT
1919–1950
31 YEARS OF SUSTAINED PROGRESS

The confidence of the discerning Public in the NEW INDIA is amply evidenced by the following records attained in 1949:

	Rs.		Rs.
Fire Premium	1,70,32,179	Life Business in force exceeds ...	54,34,00,000
Marine Premium	56,04,844	Assets exceed	15,36,00,000
Miscellaneous Premium ...	35,84,968	Total claims paid over ...	17,95,00,000
Life Premium	2,88,79,302		

In the vanguard of Indian Insurance THE NEW INDIA offers matchless Security and Service in all fields of Insurance.

The
New India Assurance Company Limited
RUSTOMJEE (PTY.) LTD.
Directors: Sorabjee Rustomjee
Rustom Jalbhoy Rustomjee
Principal Controlling Officers in the Union of South Africa

Cable & Telegraphic Address: "RUSTOMJEE" or "NIASURANCE"

EXPERIENCED, RELIABLE AGENTS MAY APPLY

Phone Nos: 25845, 29807 & 28513.—P.O. Box 1610.
74 Victoria Street, DURBAN, NATAL.

"NEW INDIA IN THE SERVICE OF THE NATION"

Telephone 2335. Telegrams 'BRADFORD'

P.O. Box 110
LUSAKA, NORTHERN RHODESIA

Bradford Clothing Factory

Direct Importers and Wholesale Merchants

Clothing Manufacturers

Proprietor R. D. PATEL

Branch:

CITY STORE
Cairo Road, Lusaka

Always in Stock:

Piece Goods, Hosiery, Cutlery Enamelware, Stationery, Drapery, Crockery, & Wool.

Telegrams "META" Brokenhill. Phone 298. P.O. Box 65.

MEHTA BROS.
(PROP. M. D. MEHTA)

Wholesale Merchants and Clothing Manufacturers

We specilaise in Manufacturing OVERALL AND BOILER SUITS

Supplied To Trades Only

RUBBER STAMPS

(8 HOURS SERVICE

PRINTING

(DONE AT SHORTEST NOTICE)

Standard Printing Press

GENERAL PRINTERS and RUBBER STAMP MAKERS.

73 BEATRICE STREET,

DURBAN

ESTABLISHED 1927.

PHONE 61006. TELEGRAPHIC ADDRESS:

P.O. BOX 2782. "QUICKPRINT"

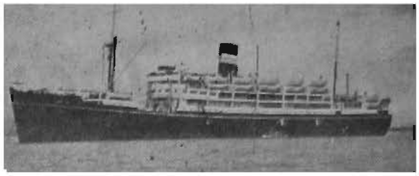

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Kampala arriving July 28. Sailing August 2 for Bombay

Passengers must conform with the Vaccination and Yellow Fever innoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Innoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class	single	without	food	£75—15—0
Second "	"	"	"	50—13—0
Inter-Class	"	"	"	34—3—0
Unberthed (Deck) without food				21—3—0

Muslim Special Food £11—10—0 Ordinary Food £5—0—0

Hindu Special Food £10—3—0 Ordinary Food £4—5—6

Bookings for 1st, 2nd, Inter-Class and Unberthed (Deck) can be effected by communication with us by telegram or letters.

Under no circumstances will unberthed passengers be permitted to keep on deck with them more than one bedding roll and one trunk for use during the voyage.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.

Tel. Add.: "KARAMAT."

The World's Best

OLIVETTI

Typewriters (Portable & Standard)

Adding Machines (Hand Operated & Electric) Calculators

Portables with Hindi Keyboard from £29.

The OLIVETTI Factory is now established in South Africa, therefore Stocks and Parts always available.

Contact Sole Distributors-

PINCHEN & YOUNG (PTY) LIMITED

(Olivetti Division)

212/223, Mercury Lane Buildings, DURBAN.

Phones: 20292, 23280, 28464. Telegrams: PINYON.

For ALL your Stationery Requirements contact Our Wholesale & Retail Stationery Dept.

YOUR GARDEN'S SUCCESS—Begins with Good Seed

Our Long Experience is your Guarantee

Try our Famous

IMPORTED & GOVT. CERTIFIED VEGETABLE & FLOWER SEEDS

Available in Bulk and Packets

A. B. NAIDOO & SONS

(Established 1917)

Stockists of:—

GRAIN, FERTILIZER, HOES, PLOUGH PARTS, HARDWARE & GROCERIES at Competitive Prices.

Phone 21213. Tel. Add.: "GREENFEAST."

145 Brook Street, DURBAN.

WE SELL ONLY ONE GRADE OF SEEDS—ABSOLUTELY THE BEST.

AUSTRALIA
BURMA
CEYLON
HONG KONG
INDIA
JAPAN
NEW ZEALAND
PAKISTAN

Every Friday from NAIROBI

VIA **AIR-INDIA**

INTERNATIONAL LTD.

P O Box 3006, NAIROBI

Full details from Agents and Airlines.

DHIRUBHAI P. NAIK

Insurance & General Agent

For Life, Fire, Burglary, Riot, Accident, Plate Glass, etc.

Representative: National Mutual Life Asso. Of Australasia, Yorkshire Insurance Co. Ltd.

Consult Us For Your Income Tax, Personal Tax, Revenue Clearance Certificate And Immigration Matters.

Telephone: 33-9033. 29e Commissioner Street, JOHANNESBURG.

INDIAN OPINION

FRIDAY, 18TH JULY, 1952

Indian Education

THE conference of the Natal Indian Teachers' Society which took place last week in Durban once again focussed the attention of the Indian public on the subject of education. Compared with the position that existed a few years back it must be admitted that there is a great deal of improvement in Indian education, thanks to the liberal policy of the present Provincial administration. There are other factors too which have contributed in bringing about this improvement. For instance there has been a growing spirit of self-help in the Indian community in general and a spirit of self-sacrifice and increased enthusiasm among the teachers. The latter has been evinced from the fact that Indian teachers have decided to make a contribution of £25,000 to the Educational Trust Fund established by them of which half the amount has already been paid up. The total amount to be raised from all sources to provide school facilities for Indian children is £300,000. It is a long way to go yet but the spirit with which the work is proceeding is certainly worthy of praise and enthusiastic public support. Mention must also be made here of the magnificent gift made by a single individual. We refer to the gift of £33,000 promised by Mr. M. L. Sultan, provided half the amount is contributed by the public. It is to be hoped that the public will respond enthusiastically and win the £33,000 so generously promised by Mr. Sultan.

Though the picture is bright to this extent one must not lose sight of the fact that there are still 30,000 children without school facilities. "This problem," says the current report of the Director of Education, "continues to grow in magnitude as the years pass, and today it is estimated that the number of children who should be in school, and for whom there is no accommodation, approaches 30,000" This is certainly a sad reflection on the State, whose business it should be to see that every soul is provided with adequate educational facilities. The State is certainly not lacking in resources to make such provision when one sees the millions that are being spent on unessential things, such as improvements on the beaches, parks, race courses, etc. It is criminal to indulge in these luxuries when thousands have to remain illiterate for want of schools. The Indian community is gratefully appreciative of the generosity shown by the authorities in recent years but the authorities themselves should not remain self-satisfied with the present state of affairs particularly when the public concerned are not found lagging behind in offering to do all they possibly can.

Mr. A. D. Lazarus, President of the Natal Indian Teachers' Society, drew attention to one aspect of the question which merits serious consideration. He said, "in his view no amount of money or schools would ever catch up with the educational problem unless the Indian was prepared to limit his family. He said that the high Indian birthrate had its effects upon the economic condition of the community. "It is a luxury which we as a community cannot afford simply because so many of us are living below the breadline."

No person has a right to produce children unless he has the resources and adequate facilities to bring them up. If he has not sufficient food to feed himself it stands to reason that he cannot afford to have another mouth to feed. Even from the economic point of view it is highly essential for the Indian community to practice continence in producing children. Much more so when all the circumstances are adverse as indeed they are at present in South Africa.

Another noteworthy feature about Indian education is that parents are beginning to take a keener interest in educating their girls. There was a time when it took a great deal of pursuasion to convince Indian parents on this subject. In recent years, however, the orthodoxy has broken and all sections of the Indian community are beginning to show an increasing zeal in educating their daughters This is what the report of the Director of Education has to say on the matter:

"It is particularly pleasing to note the increase in the number of girls now offering themselves for the T3 B course. The recruitment of women teachers has always been a problem and it has sometimes been well-nigh impossible to find women teachers for the higher primary classes of girls' schools. The present trend, if continued, will go some way to meeting the great shortage in this section of the school"

Thus there has been praiseworthy progress all round in Indian education in Natal which augurs well for the future of our community in South Africa.

Dr. Homer A. Jack

WE heartily welcome Dr. Homer A. Jack, of Chicago, U.S.A., who arrived in the Union last week. Dr. Jack is in the midst of a three-month tour of 12 countries in Africa during which he is making a study of non-European and European relations. A Unitarian clergyman, Dr. Jack is an expert in the field of race relations and for five years headed the Chicago Council against racial and religious discrimination. In this capacity he was able to help a half million non Whites in Chicago attain greater opportunities in housing and employment and access to public places.

Dr. Jack is vice-chairman of the Chicago Division of the American Civil Liberties Union and he has been national president of the Unitarian Fellowship for Social Justice. He is a frequent contributor to the 'Christian Century,' 'The Nation' the 'Christian Register,' and other magazines. At various times he has been a special correspondent for the 'Courier,' the largest newspaper for Negroes in America.

Dr. Jack is a special student of Gandhi and Gandhism. He is the editor of the recent anthology published in America, "The Wit and Wisdom of Gandhi." One of his purposes in visiting the Union of South Africa is to visit those places in and around Johannesburg and Durban which were associated with Mahatma Gandhi. In that capacity he is making a pilgrimage to Phoenix Farm.

Dr. Jack is one of the leaders of the Fellowship of Reconciliation in the United States and has been on its national board for the past ten years.

Dr. Jack is a graduate of Cornell University, where he received his Ph.D. degree, and also of the Meadville Theological School of the University of Chicago. Since 1948 he has been minister of the Unitarian Church of Evanston—a suburb of Chicago. He has a wife and two small children who are remaining in the United States.

Dr. Jack is expected to arrive in Durban on the morning of Saturday, July 26, and will go straight to Phoenix.

NOTES

Dr. Dadoo Sentenced

Dr. Y. M. Dadoo, President of the South African Indian Congress was sentenced on Wednesday July 16, to six months hard labour by a Johannesburg Magistrate on a charge under the Suppression of Cummunism Act. It was alleged that Dr. Dadoo attended and addressed a gathering in contravention of a notice served on him by the Minister of Justice prohibiting him from doing so.

David Bopape, Secretary of the Transvaal branch of the African National Congr ss was sentenced to four months imprisonment with hard labour on the charge of attending a meeting. Both were allowed £15 bail pending an appeal.

I. E. Bhoola, Joint Secretary of the South African Youth Congress was sentenced to two months hard labour. He was released on bail of £5 pending an appeal.

Moses Kotane Sentenced

Moses Kotane, an executive member of the African National Congress, was sentenced in the Johannesburg Magistrate's Court on Tuesday, July 15 to four months imprisonment with hard labour when he was found guilty of attending a meeting in defiance of an order o' the Minister of Justice under the Suppression of Communism Act. Mr. Kotane was released on bail pending an appeal.

Emil Solomon Sachs, former general secretary of the Garment Worker's Union, was on July 15 sentenced to six months imprisonment with hard labour on each of two counts in terms of the Suppression of Communism Act, by Mr. E. G. Halse in the Johannesburg Magistrate's Court. The charges against Mr. Sachs related to meetings on the Johannesburg City Hall steps on May 24 and 26 after notices had been served on him which among other things prohibited him from attending and addressing an gatherings. The Magistrate said, Section 9 of the amended Suppression of Communism Act of 1951 gives the Minister unfettered power to interfere with the existing rights of an individual and the liberty of the subject.

How Will The Deadlock Break?

The following is the concluding paragraph of a well balanced and thoughtful article on the present situation in South Africa by Julian Drigued appearing in the may number of 'The Listener' (London): How will this deadlock break? I do not presume to prophesy. But I can tell you one fact which might have enormous significance. The Indian National Congress has joined the African National Congress against *apartheid*. If the leaders can discipline their followers to the methods of Ma atma Gandhi, as they are trying to do at the moment: if they can organise peaceful disobedience to the laws they consider unjust, to 'fill the goals' as they put it—then anything could happen in South Africa.

Mr. E. G. M. Njisane

Mr. E. G. M Njisane has been appointed to a lectureship at the University of Natal in the Department of Sociology and Social Work. This post was created primarily to meet the needs of the Medical Students studying sociology in their premedical courses, but Mr. Njisane will be a full member of the Faculties of Arts and Social Science on the same conditions as other lecturers. Mr. Njisane was selected from a large number of applicants, some with South African and some with overseas training, for his abilities both in the field of lecturing and social research. A teacher of many years standing, Mr. Njisane graduated from the University of South Africa in 1943 and qualified for an Honours Degree in Sociology at Natal in 1947. He will shortly submit a dissertation for the degree of Master in Social Science.

Dr. Abdul Hai, son of Mr. Ahmed Salooji of Johannesburg, has completed his medical studies and after one year's service in the Victoria Hospital has just returned to his home in Johannesburg where he will shortly open up his practice.

જોહાનીસબર્ગના જનાબ અહમદ સાલુજીના ફરજન્ટ મી. અબ્દુલ હઈ દાક્તરી પરિક્ષા પાસ કરી અને વીક્ટોરીયા હોસ્પીટલમાં એક વર્ષની સર્વીસ આપી જોહાનીસબર્ગ આવી પહોંચ્યા છે અને ટુંક સમયમાં પોતાની પ્રેક્ટીસ શરૂ કરશે.

SHINGADIA STORES

(Prop: Premier Silk Bazaar Ltd.)
Direct Importers

Drapery, Outfitting, Fancy Goods, Oriental Curios Etc. Etc.

P.O. Box 111. UMTALI, S. Rhodesia.
Telegrams: "Premsilk" Phone: 2523.

PREMIER WHOLESALERS

(Members of the Mashonaland Wholesalers Association)

Everything for the African Trade. Prints, Khaki, Calicos, Blankets, Shoes & Fancy Goods.

P.O. Box 319. Phone: 2523/Extn 1.
UMTALI, S. Rhodesia

RHOD-INDIA LIMITED

Exporters, Importers & Manufacturers Representatives

Piece Goods, Hosiery, Jute Goods.

Enquiries Solicited. Prompt Attention.

"Aryan Mahal" 6th Floor,
Plot 43, "C" Road,
Churchgate Reclamation,
Cables "Indorhod." BOMBAY, INDIA.

P.O. Box 96. Phone 24471.

To Furnish Your Home Economically
See

LALA BABHAI & CO. (PTY.) LTD.

107 Prince Edward Street, DURBAN.

Stockists of:—
NEW & RECONDITIONED FURNITURE & HOUSEHOLD EFFECTS. RADIOS & RADIOGRAMS, MUSICAL INSTRUMENTS, SEWING MACHINES & OFFICE FURNITURE Etc.

Exporters and Commission Agents for Natal Fruit and Vegetables. We specialize in green ginger and Indian Vegetables. Wholesale only. Write for particulars Box 96, Durban.

Phone Day 24169 Phone Night 833549

L. RAJKOOMAR (PTY.) LTD.

14, CROSS STREET, DURBAN.

Funeral Directors and Manufacturers of all classes of Coffins and Wreaths

Contractors to the INTERNATIONAL FUNERAL COMPANY, LIMITED.

Reg. Office: 14 CROSS STREET, DURBAN

Country Orders for Coffins and Wreaths, accepted by phone and despatched by rail at the shortest notice.

UNJUST LAWS DEFIANCE CAMPAIGN

54 CHARGED UNDER RIOTOUS ASSEMBLIES ACT

FIFTY-FOUR non-Europeans on Friday, July 11 again appeared at the Magistrate's Court Johannesburg before Mr. C. Coller on allegations of contravening the Riotious Assemblies Act by conspiring to commit public violence.

Dr. G. Lowen, who appeared for two of the men before the Court, drew attention to a matter concerning Samuel Mokai during the proceedings, and said he wished to lodge and have placed on record a strong protest.

Mokai, he said, after his arrest was pushed down some steps by a policeman and broke his leg.

A request was made to senior police officers to have Mokai attended to. Notwithstanding this, Mokai was left lying in a cell without attention until the following day, when he was taken to hospital and his leg put in plaster. The prosecutor said that he felt that the present circumstances were not the right venue to air a complaint against the police.

He assured the defence, however, that if Mokai's complaint was submitted to him in writing he would see that it was properly investigated.

Dr. Lowen said he also wanted to point out that when Nelson R.D. Mondela, a Native attorney, of Orlando, tried to to get assistance for Mokai, Mandela was kicked by the police.

Mr. C. N. van der Walt, who prosecuted, asked at the outset for an adjournment of the case to July 24.

The prosecctor said that there were similar allegations pending against persons other than those before the court, and it was intended to join all the persons concerned in these matters in one preparatory examination.

The Magistrate granted the Crown's request for an adjournment to July 24.

Mr. Yusuf Cachalia, Secretary Transvaal Indian Congress and Mandela were described as leaders of those before Court.

Maritzburg Will Go Into Action

The executive of the African National Congress will launch a campaign in Maritzburg on July 24. About 300 to 400 Natives are expected to gather in the city in answer to an appeal from the Congress officials to support the movement in the Province.

The volunteers—"trained in the ethics of non-violence"—will break various Apartheid laws, such as sitting on European benches, entering premises restricted to Europeans and standing at European counters at the Post Office.

Volunteers will be asked to submit passively to arrest, if they are arrested for breaking any laws, and it is understood that if they are sentenced, they will go to gaol rather than pay an alternative fine.

WHEN THE FIRST VOLUNTEERS WERE SENTENCED

THIRTY non Europeans were the first Port Elizabeth volunteers in the campaign against unjust laws to be sentenced on July 8 at the Magistrate's Court, Port Elizabeth. They were charged with contravening the apartheid regulations by entering New Brighton railway station at the entrance reserved for Europeans. Each person was tried separately.

The public prosecutor Mr. D. W. Geldenhuys, said he had been instructed by the Solicitor General to ask for a most severe sentence. Mr. Geldenhuys said that for this offence the maximum penalty was three months' imprisonment without the option of a fine, plus a fine of £20

The first man to be sentenced was Mapakamise Mhlaba, described by Mr. Hartogh as the leader of the group. He was sentenced to a fine of £10 or three months' imprisonment, half of the sentence being suspended for six months. The others were sentenced to £6 or 30 days' imprisonment half of the sentence also being suspended in each case.

Mhlaba, giving evidence admitted having deliberately entered the station by the European entrance. He said he was defying "the unjust law which is against God's rule."

The Magistrate: I am not going to let you make a political speech. You are charged with entering the European entrance and you have admitted doing so.

Mhlaba: If the law is oppressive what is one to do?

The Magistrate: There are constitutional means by which you can try to have things amended. When it comes to deliberate defiance of the law this court will see that the persons responsible are properly punished.

The Prosecutor: Do you not regard it as unjust on your part to enter the only European section on the station?

Mhlaba: I do not say that is unjust. In another case the Magistrate Mr. Hartogh said: It seems quite patent to me from what you have said that the lot of you have come here like sheep and think it is going to help you to adopt a defiant attitude. It seems that Mhlaba regards himself as your leader. I can quite see from his attitude in the witness-box where he will land you people. If you do not want to think for yourselves and want to follow him and others like him you will find yourselves in serious trouble.

Anyone with a grain of sense must realise he cannot defy the laws of the land.

If you think you are going to make martyrs of yourselves you will soon find out that people who are supposed to be with you will leave you.

Asking for the maximum penalty for Mhlaba and Skoloyi, Mr. Geldenhuys said the law which had been broken had been in existence for the past 26 years. The only difference is that the policy behind that law has been more clearly outlined by the present Government and put into practice. The The Natives have always been satisfied to abide by that law but now evidently on the inistigation of what they regard as higher authority among their own people they have started on this campaign of defiance.

One cannot regard these as isolated instances of breach of the law, or as unintentional breaches. It is clear that they were deliberately planned although glaringly ill-advised.

The deliberate defiance of the law in circumstances like these can only be met with severe counter measures and can only bring misery to the people who indulge in it, and to their families.

PANDIT RISHIRAM IN RHODESIA

Pandit Rishiram, gave a lecture to a packed audience of Indians and Europeans at the Victoria Hall, Livingstone (Northern Rhodesia) recently. The meeting was opened by the Mayor, who expressed his pleasure at being given the opportunity on behalf of the Aryan Society of introducing to the audience Pandit Rishiram. Pandit Rishiram, spoke convincingly of the necessity for the brotherhood of mankind and the unity of nations. He referred to India's 5000 years of civilization and culture which influence has persisted right up to the present day in China, Japan and other countries of the Far East. He said that the secret of India's longevity was due to her spiritual influence and guidance, the desire for peace and the settlement of disputes by negotiation rather than war. India had suffered maladjustment of her economy for over 100 years, and in 1943 one and a half millions of her people had died of starvation in the State of Bengal alone. Those nations which oppress and humiliate others, ultimately degenerate, and we have many examples of this degeneracy in the world today. Pandit Rishiram went on to say that India had no desire to export her surplus population to other countries; that was a matter for the individual and not the State, but he appealed to all Indian members of the audience to make cultural contributions to the land of their adoption, and to live in peace and harmony with their fellowmen. A vote of thanks was passed to Pandit Rishiram by the Mayor, and the meeting ended with enthusiastic applause.

NEW BOOKS

Just Arrived From India

Satyagraha —M. K. Gandhi 12/6

Basic Education —M. K. Gandhi 3/6

An Atheist with Gandhi —G. Ramchandra Rao 3

Non-Violence In Peace And War (Part II) —M. K. Gandhi 12/6

To be had from:—
INDIAN OPINION,
Phoenix, Natal.

Cuticura
ANTISEPTIC OINTMENT

FOR SAFETY'S SAKE

A break in the skin is a 'way in' for germs! Apply Cuticura Ointment—quickly To rapidly restore skin health. To combat infection To allay soreness, and to keep the injury clean and comfortable while it heals

FOR CUTS AND SCRATCHES

551

A PHILOSOPHY OF HEALING

II—SICKNESS, HEALTH AND HEALING

By C W. M. GELL

Continued From Last Week

MAN has long known that his health is more than a physical matter. Such wise old sayings as "T'is not the body, but the man is ill" and "There are no diseases, there are only sick persons" point to an understanding of man as a complex personality—an understanding from which we briefly departed when medical science devoted itself to the local symptoms of disease separately from the whole man. The interdependence of body, mind and soul is now increasingly forcing itself upon our attention. Many mental illnesses are now thought to have physical causes and are being attacked by physical remedies, such as electro-convulsion therapy and insulin shock treatment. Apparently purely physical conditions, such as skin diseases, peptic ulcers, asthma and paralyses can often be shown to have a mental origin. Conversion-hysteria—the handing over to the body, in terms of disability, of some strain which the mind cannot bear—produces functional disease no less disabling than organic disease. Quite one of the most fascinating chapters of Dr. Weatherhead's book deals with the speculations of medical men regarding the causes of what is now known as psychosomatic disease, where it is considered possible that many illnesses long regarded as purely physiogenic (such as tuberculosis, polio and infectious diseases) may sometimes be caused or "set off" by psychological or spiritual disharmonies. Psychological research, while not yet always suggesting a cure, leaves no room to doubt the immense power over the body of repressed guilt complexes and emotional conditions resulting from deprivation of love, affection, goodwill, appreciation, as also of hate, jealousy, anger, resentment, fear. As Dr. Weatherhead especially emphasises:

"If emotion is neither expressed in its appropriate action nor even admitted to consciousness, it will have its revenge by setting up some form of mental or physical distress."

And the revenge is planned by the unconscious mind (so that the patient is seldom to blame for a conscious decision and indeed may strongly oppose the symptom of distress) with great ingenuity, often taking advantage of a constitutional weakness and expressing itself so as to get the patient out of the difficulty which his unconscious mind cannot face.

The conclusions force themselves upon us that it is becoming increasingly difficult to draw the line between physical, mental and spiritual sickness; that illness, like pain, is a symptom of disharmony somewhere within the personality framework, a disharmony which may be primarily in one category but which will almost certainly have secondary causes and effects in the other two; and that, even where it is possible to say with confidence that the sickness is confined to one category (e.g. a broken leg), its cure will be greatly expedited by the united effort of the whole man, body, mind and spirit.

If illness can be shown to involve the whole personality, health must too; and I do not think many today would dissent from Dr. Weatherhead's definition: "*Health* is the complete and successful functioning of every part of the human being (body, mind and spirit) in harmonious relationship with every other part and with the relevant environment." And while the physical and mental aspects of this definition are fairly obvious, we should add that the spirit or soul of man is that part of him which makes contact with the supernatural world—or, as we say, with God. Perfect health, therefore, involves the harmony of the soul with God; and indeed so vital is this that we may agree with Dr. Weatherhead that man is *not* a body which has a soul, but *is* a soul which has a body and a mind. And we shall certainly follow him in defining *healing* as the process of restoring the broken harmony of the body in the material world, of the mind in the realm of true ideas, of the spirit in its relationship with God.

In most instances the disharmony has to be dealt with (with differing emphasis) in all three categories of the personality in their relevant environments.

It is, perhaps, the chief purpose of Dr. Weatherhead's book to plead for the co-operation of physical medicine, psychotherapy and the religious ministries in the healing of disease—the necessity for such co-operation following directly from the definitions of sickness, health and healing. He makes the point that all healing is an activity of God, but that man has to discover the most *relevant* way of co-operating with God in each particular case—for one the surgeon's knife, for another drugs, for a third prayer, and yet for a fourth the healer's hands.

The part of the medical profession in such a scheme is clear to all but the bigoted. What is asked of the doctors is that they will finally abandon their few remaining tendencies to treat sickness and health as exclusively physical qualities and that they should try to relate the local symptom of disease to the whole personality of the patient. A doctor can no longer afford to be a mere materialist.

Further, I would add two points not mentioned by Dr. Weatherhead. First, that when any doctor feels himself obliged to tell a patient or his relatives that any condition is *incurable*, he should explain that his meaning is strictly limited to methods yet known to medicine. If he says or allows himself to be understood to say, more than this, the doctor speaks beyond his brief and takes upon himself a very grave responsibility. Secondly, he should exercise a similar or even greater caution when pronouncing that a patient "*cannot live*." Dr. Weatherhead cites several cases healed by non-medical means after that verdict had been given. I myself am another. And most of us know of cases which have long outlived a sentence of imminent death and have even made partial or complete recoveries. Nor are more than a few of such cases to be attributed to a faulty diagnosis. On the other hand, no one can compute how many have ceased to fight and died (thus justifying the prediction) because of that verdict, who might otherwise have lived to confound it. It is possible to prepare people for the probable outcome of a serious illness without removing all hope from their minds and without bouying them up with foolish optimism.

I will not here attempt to summarise Dr, Weatherhead's wholly admirable views on the pastor's duties and opportunities in regard to healing. They should be read in their entirety in the closing chapters of his book by doctors, clergy and laity. I will just draw attention to three points.

Dr. Weatherhead is fully alive to the misuse of religion as a form of neurosis by those who seek to escape reality, to purchase false security or cheap and painless forgiveness, or by those who feed their ego on self centred holiness. "Christianity," he writes, "should be studied as it was proclaimed in the open air of Galilee by Jesus Christ himself," not "after it has been twisted by sectarian theologians who have sometimes prostituted it to satisfy their own preconceived opidions." If Christianity were more widely preached as Dr. Weatherhead preaches it, it would find a great response in the hearts of modern men, who are not irreligous but are often made to seem so by their dissatisfaction with certain aspects of the established churches and orthodox religious instruction. Dr. Weatherhead's explanation of the working of forgiveness, with he distinction between penalty and consequence, is quite exemplary.

Secondly, although Dr. Weatherhead writes as a most sincere and earnest Christian, most of what he says can be applied *mutatis mutandis* to any of the great spiritual traditions — and rightly so, for sickness and health are not confined to Christians.

Thirdly, Dr. Weatherhead makes a most pressing plea for the Church to reassert itself as the extension of the Incarnation in its ministry to the sick, not merely by helping individual souls to adjust their relationship with God but by providing a source of healing power by the united intercession of a loving community and by the fellowship of that community during the process of convalescence and reintegration. Nowhere is Dr. Weatherhead better worth reading than when he traces how the early Church lost the supernatural gift of healing, how he has come from his experience to realise that among the laws of healing by prayer are unity, discipline and love, and when he considers what the Church now requires in order to resume a healing function which, perhaps, only it can perform.

Implicit in our definitions of health and healing, as also in the role of religion in healing, is the positive function of faith in the creation of health and in the prevention of ill health. Faith here is used in an entirely undenominational sense — as a working belief in and experience of God. This is not something which we can be exhorted to "*have*." It is something to be diligently sought for and won as the result of practised meditation and disciplined awarness; and the actual form it takes is unimportant. But it is faith in God and not in a treatment — an active affirmation of an inner unity with all existence and a recognition of the activity of God everywhere. We might call it a condition of permanent openness to God, which continues undiminished even if illness persists but which greatly increases the chances of cure and the probability of enduring good-health thereafter. If healing is co-operation with God and perfect health involves a harmonious relationship with Him, then clearly a continual openness to Him is a condition (though possibly only one condition) of good health. We call that condition *faith* and this is the only proper use of that word in the contest or healing. Faith, which *expects* everything, demands that God fulfil *our* will. True

faith *accepts* whatever happens in a spirit of active resignation, seeking in all things to understand the will of God and to co-operate with it lovingly. This is the great lesson of the *Bhagavad-gita.*

I want now to deal with the inexplicable gift of healing which certain persons (usually called healers) undoubtedly possess. Dr. Weatherhead, though cautious in his approach, does not feel that we can justifiably deprive suffering men and women of the benefits of this gift, provided that all reasonable safeguards are taken against fraud or the effects of disappointment on a patient spiritually unprepared for it.

The first precaution is to eliminate all those who demand exclusive obedience to their methods and refuse to co-operate with other methods of healing. I know that Christian Science, for instance, contains much that is valuable both in curing illness and as a philosophy of life. But I do not believe that God has ordained one road to health and I suspect all those who profess such intolerant exclusiveness. Clearly, too, the attitude of the medical profession needs re-thinking on this point. Much fraud would be eliminated if the doctors would by careful diagnosis and subsequent follow up help to sift the genuine healer from the charlatan. But even so limited co-operation with a "quack" renders the doctors liable to be struck off the Register; and even if a conscientious doctor were prepared to take the risk, a conscientious healer would probably not be prepared to accept the sacrifice. If, however, the medical profession could accept the statement of my London healer.

"Medical healing represents the knowledge of God e x p r e s s e d through science. Spiritual healing uses the knowledge of God expressed through the psychic force."

The way would be open for a much fuller and more fruitful co operation between doctors and those who were found to have a genuine gift of healing.

When I first went to a healer, I was labelled "incurable" and had been sentenced by a very eminent surgeon and other lesser medical lights to an early death. I, therefore, felt that I had nothing to lose and perhaps everything to gain by venturing into this strange world. I never had cause to regret it; but I was fortunate in my first healer. Now knowing a little more about the subject, I feel that I should warn would be patients of some possible drawbacks.

The first is that it is unfair to yourself and the healer to *expect* a cure when your illness or condition has reached the stage of emergency. Cures are even then sometimes effected, but much of healing's disrepute has come from the fact that the healer's assistance is not sought until the patient is in extremis. Being, like everything else, subject to laws, healing can be asked too late, and failure is not then the fault of the healer. In summoning the healer at the last moment you put him (if he heals professionally) in an awkward dilemma between his compassion and his common sense, for legally and in reputation he stands to suffer much more from a failure than does a doctor. He will seldom refuse to try and help; but those who ask him at that late stage should realise, both for the healer's reputation and for their own spiritual comfort, what their their demand and his probable failure implies, so that they do not later impute blame where it is not deserved.

(To be Continued)

WHAT DOES SOCIALISM OR COMMUNISM MEAN

By WILFRED H. HARRISON

EVERY great movement especially of a religious or sociological character, is always subject to many deviations, persecutions and persecutors. The Christian gospel is based on the purified Golden Rule—"Do unto others as you would they should do unto you." Yet over the 2,000 years of its existence—it has a cruel and gruesome history—it has now developed something over a hundred different denominations some of which are bitterly opposed to one another or even at war.

Communism dates back to the Middle Ages—Plato and other old Greek philosophers favoured it. The early Christian Church was Communist. The modern theory now confronting the Universe in a magnified form was taken from the Marxian thesis in his great work *"Das Kapital"* published in a Communist Manifesto in 1847. Marx with dialectical skill sought to show that the only solution to the then long hours in the early machine age of gross exploitation and child labour was the social or common ownership of all the necessaries of life. All the original Marxians described themselves as Communists. Since then numerous schools have postulated that theory as Socialists, Communists, Syndicalists and Anarchists—to name only a few,—some of whom rather than propagate the humanitarian purpose the Marxians described are now bitter opponents of it and literally at war with each other. The Social Democrats were the most dominant political party of the Marxian Thesis, especially in Germany. These became merely National Bourgeois Democrats voting war credits for their nation in the 1914 conflict. Following the war, after the exodus of the Kaiser, the Social Democrats formed a government, so named, with Scheidman as Prime Minister. It proved to be a reactionary administration which paved the way for the Hitler Government to succeed it. Para Lenin and Trotsky, the founders of the Social Revolution in Russia, reverted to the old title of Communism, assuming a more revolutionary o u t l o o k. Counter revolutionaries from Europe aided Kalchack and Denikin, the Russian Generals who attempted to frustrate their efforts.

With an inert mass of 110 million people born in the traditional despotism of Czarist Russia, conversion to a system of social and economic liberty was naturally a difficult job. Their success against the counter-revolutionaries induced them to continue creating armaments for their future protection, which made it possible for them to defeat the Hitler assault in the Second World War. Since then they have continued producing mass armaments answering the advance of the Western Powers.

Gandhi on the contrary was able to drive out all the military and imperialist forces who invaded India without the use of the war machinery, but by sheer moral force Had Tolstoi lived to see the Social Revolution he, like Gandhi, aspired to, he could by the some moral force have liberated Russia. Even today if Stalin had the moral background to convert all the Russian swords into ploughshares or offer all the war machinery to the Western Powers as a farewell gift to their war-mongers, none of them would dare to attack her. Even the war-mongers and our diplomats who make war possible, are often very pious people and kindly fathers, the drift of social and economic circumstances had made them what they are

It is against the rules of warfare to fire on a man with a white flag. When Hitler was gaining by political agitation what the Kaiser had lost by the sword he gave cause to the Allied nations to supply Germany with war equipment so that they might prevent him by the law of conquest instead of by force of arms. The Bank of England even loaned Hitler £50,000,000 as late as 1939. War is the life-blood of the Capitalist system—mass armament by the Western Powers means that all modern machinery is producing war equipment and also absorbing man-power keeping back the producing of the necessities of life—which means shortages and a higher cost of living which again means greater profits.

The profiteers are building gigantic stores and offices as a consequence. Most of the offices do nothing of a productive character for our sustenance, but are representative of the increasing agencies of Capitalist industry. Many Indian industries are held up or forbidden to South Africa, especially tea and rice—presently up went the prices and now the tea and rice are in abundance

Our great Socialist historians have told us that the entire technical and economic mechanism of society should be made subordinate to human well-being. Tolstoi and Gandhi worked for that principle to be established, acting upon that moral code themselves. Socialism or Communism, claiming association, with war armaments, and the tyrannical laws of Capitalist administration, are violating the ethical standards their policy means.

ADVERTISEMENT

Male Stenographer wanted by office of High Commissioner for India. Provisional terms are: salary scale £165-180x20—300x25-450 p.a. plus dearness allowance at Union Government rates for European employees; current rate at start being £200 p.a. for married men and £100 for unmarried. In addition subsistence allowance will be admissible during stay of office at Cape Town for session of Parliament according to rates sanctioned for locally recruited staff.

Applicants should give particulars of age, educational qualifications, experience and marital status, and should also give not more than three references. Applications should be addressed to Assistant Secretary, Box 8327, Johannesburg.

INDIA LETTER

(From Our Own Correspondent)

Nagpur July 7.

DR. PATTABHI SITARAMAYYA APPOINTED GOVERNOR OF M.P.

DR. PATTABHI SITARAMAYYA was sworn in as Governor of Madhya Pradesh on July 2. Madhya Pradesh had to wait long for its Governor. Political prophets were confounded as their speculations misfired one after another and his appointment was more or less in the nature of a surprise. There has been jubilation all over that a man of the calibre of Dr. Pattabhi Sitaramayya has been chosen as head of the State. His interests range far beyond medicine. A seasoned politician, historian of the Congress, founder of newspapers and a brilliant journalist, promoter of industrial and commercial development of Andhra, a former president of the Congress, these are the many facts of his career. 71 year old Pattabhi Sitaramayya is full of vim and vigour and his intellect is as sharp as ever.

Bhoodan Yagna

Acharya Vinoba Bhave is meeting with notable success in Uttar Pradesh in his mission of Bhoodan Yagna. His speeches are creating a profound impression, drawing crowds of people eager to listen to his voice as though people flocked to listen to the prophets of old. Not infrequently one hears of some signal act of self sacrifice and unbounded generosity on the part of owners of land.

Addressing a post-prayer meeting at Shivgarh in Uttar Pradesh, Acharya Vinoba Bhave declared that there was no difference whatsoever between the real interests of one individual and another individual, and between one nation and another nation. For workers who approached landowners it was essential to bear in mind that every heart was the abode of God and therefore they should deport themselves in all humility and should never exercise pressure of any kind on any one when making a demand.

Kashmir Problem

The Kashmir Constituent Assembly decided to do away with hereditary rule and to have a flag of its own. This has provoked criticism from Bharatiya Jan Sangh who organised demonstrations in their centres demanding full accession of Jammu and Kashmir State to the Indian Union and one flag and one constitution for the whole of India, including the territories of Jammu and Kashmir. There was a demonstration outside Parliament when the demands for grants to the States Ministry was being debated.

Answering criticism in the House of people Sjt Jawaharlal Nehru declared that it was for the people of Kashmir to settle their future and not even the Constitution of India could bar their way. The whole problem, he said, must be settled with the people of Kashmir without resorting to any compulsion or coercion. Yet he said that the accession was complete and the flag of India was the dominant flag all over the country from which Kashmir was not excluded. Not only the national flag must prevail, but also the authority of the Supreme Court in spheres where it applied.

Dr. Katju winding up the debate said that the rulers' privy purses were guaranteed under the Constitution. The Part B States would after a period attain the status of Part A States. Part B States needed advisors, but if any of them chose not to have any Advisor, he would not force one on them.

Mr. C. D. Deshmukh's Rejoinder

Answering the debate in the House of the People on the demands of the Finance Ministry Mr. C. D. Deshmukh, Finance Minister declared that the country was in very good heart and the revolution that some of the members of the opposition were so fond of foretelling was not going to come for many a year

The members of the Opposition Party, therefore must reconcile themselves to living in the political wilderness for a long period, he added.

Referring to foreign aid the Finance Minister observed "We think that for many a year to come, if other countries have surpluses of capital, we should be glad to use them on our own terms."

Mr. C. Rajagopalachari Scores Victory

Mr. C. Rajagopalachari, Chief Minister of Madras, again electrified the country by seeking a vote of confidence in his Ministry. The Madras Assembly after a four day's discussion returned a verdict in favour of the Ministry by 200 votes against 151, one member remaining neutral. The unfavourable result of the Arupkottai Parliamentory by-election was the chief factor behind the desire in seeking a vote of confidence. Prior to the introduction of the motion by the Finance Minister Mr. C. Subramaniam, on June 30 Mr. Rajagopalachari said "I cannot discharge my duties nor can my colleagues in the Ministry unless we have the strong and clear backing of the House."

The Chief Minister launched an attack against the communists who were the main participants in the four-day debate on the motion.

Postal Strike

Mr. Jayprakash Narain's fast is ascribed to the Postal staff not being paid their strike wages in 1946.

The Executive Council of the All India Postmen and Lower Grade Staff Union has decided to go on a general strike commencing from August 5. The Union states that Mr. R. A. Kidwai, as the responsible Communications Minister, did make the promise of paying the postal staff their wages for the strike period 1946 in the presence of the members of the Executive Council who waited on him.

The Prime Minister denied that any assurances were given by the Cabinet, which Dr. Ram Manoha Lohia and Mr. Asoka Mehta described as 'regrettable.' Mr. Achintram, Vice-president of the Union stated that his view was at variance with that of the Union. It is not fair for the Union in his opinion to prejudge the attitude of the new Communications Minister towards its demands.

Nehru's Call For Unity

Addressing a gathering of about 400 congress workers of Delhi, Mr. Nehru said that the Congress had yet to play a very vital role in the country. That role, he said, was essentially the role of construction for which the Congress was capable at this time. The Congress, said Mr. Nehru, could shoulder that job only with the organized might of the people, which congressmen could develop through proper contracts with the people.

Land Policy

The whole question of the country's future land policy is reported to have been thrashed out at a meeting of the Congress Working Committee, which met at the Prime Minister's residence. The problem of equitable land distribution and ways to deal with landless labourers figured in the discussion. Mr. Nanda, who opened the discussion, gave some indication of the Planning Commission's approach to the issue in their final report, which is shortly to be published.

Press Council

The setting up of a Press Council was advocated by Mr. N. Raghunatha Iyer, President of the Southern Indian Journalists' Federation, while addressing a meeting of the Madhya Pradesh Union of Working Journalists. This should serve as a forum for working Journalists to negotiate with the employers on equal terms for the solution of their difficulties.

Inaugurating the journalism department of Nagpur University in the Hislop College Mr. Iyer said that the value of journalism as a cultural subject was even more than its utility as preparation for a career.

Fountain Pen Factory

Ten miles from Madras will spring up shortly a Rs. 10 lakh joint Indo-Japanese venture for manufacturing fountain pens and ink in India.

U.N.'s Anti-Malaria Drive

The U.N. under the point Four Programme proposes to start a country-wide anti-malaria campaign in India, it is learnt. In three and half years it will cost Rs. 30 crores.

Adult Literacy

Adult literacy campaigns must harmonise with the life and work of the village and form a centre for social and entertainment activities. This has come to the fore from a survey of the adult literacy programme of the Etawah pilot development project.

Food Control Relaxed

From July 1 the U.P. Government has relaxed control on the price and movement of foodgrains in the State. This was broadcast by Mr. C. B. Gupta, the State's Food Minister. The Government, he said, had decided to continue the sale of foodgrains from ration shops at the existing rates in the rationed towns as long as necessary.

Production In Public Sector

Mr. K. C. Reddy, Minister for Production, in his broadcast disclosed that the creation of a new Ministry in charge of

production in Government industrial undertakings demonstrated the Government of India's determination to intensify production in the public sector and to quickly complete projects which had already been taken in hand.

Yalu Bombing

The Prime Minister at a meeting alluded to the bombing of the Yalu power plants in North Korea and said he was utterly amazed at the bombing. It was very strange that this dangerous step of bombing the Yalu plants should have been taken when serious attempts are being made at Pan Mun Jom for truce and cease fire.

He stood for cooperation, he said, in all walks of life, including trade and industry. He was firmly convinced that only through the adoption of the cooperative method could agricultural production increase.

Refereing to the Kashmir issue the Prime Minister disapproved of communal elements in Delhi who were misinforming people about Kashmir.

Businessmen And Traders Warned

Prime Minister Nehru on July 1 warned traders and businessmen that if they tried to create an artificial scarcity in foodgrains in any area in order to raise the prices the Government which had enough food stocks would immediately open their own shops and sell foodgrains at prices less than that prevailing in the market. Addressing a public meeting in Modinagar (Uttar Pradesh) Prime Minister Nehru said, "This year the position regarding food grains has been good. Not only have we imported food but the food production in the the country too has been better. It is also true that we over-estimated our needs and hence our import target was higher than it should have been. The position today is that we have more food grains than godowns to keep them in. More godowns are being constructed though we have temporarily turned several railway and airport sheds into godowns. For this reason we have a complete control over the situation and we will not allow any interested party to profiteer by manipulating scarcity or raising food prices." Prime Minister Nehru commended the system of cooperative farming and said that all over the world agricultural production had been increased when peasants joined hands together and launched a cooperative venture. Congratulating the people of U.P. on the abolition of the Zamindari in their State Mr. Nehru said that people should not think that the abolition would by itself solve all their problems. He said, "The end of Zamindari only means that one big obstacle from our path of progress has been removed. Now with our path cleared of this big obstacle we have to undertake new tasks and work hard to raise production."

Noiseless Advance

An influential independent progressive weekly 'De Groene Amsterdammer' of Amsterdam in a recent issue published an article by Mr. D. Ter Laan, former official in the Batavia Education Ministry, on his—impressions regarding today's India. In course of the article entitled "New India's Noiseless Advance" the writer who recently made a study tour of India says, "The average man in India has great faith in industrial and other advancement of the country." He describes the imposing personality of Prime Minister Nehru who is "loved by his people and respected by his opponents." The writer appreciates the cordial way in which old masters—the British—are treated everywhere and says, "There never is a sound of hatred or resentment against the British.' Referring to communism the writer believes that there is no fear of its having any great influence in the country in spite of the widely setup secret propaganda activities of Russia. Praising India's cultural heritage and and independent foreign policy the writer concludes, "Without shunning co-operation with other countries India deems herself strong enough to draw a political line of her own."

SHAVING COSTS LESS WITH
MINORA BLADES
4 Blades For 6d.

R. VITHAL
Bookkeeper, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns. Apply:
306 Commissioner St.,
Jeppe, Johannesburg.

BOOKS FOR SALE

NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol II.—M. K. Gandhi	12	6
THE GITA ACCORDING TO GANDHI —Mahadev Desai	12	6
GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
WOMEN AND SOCIAL INJUSTICE—M. K. Gandhi	10	0
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6
STRAY GLIMPSES OF BAPU—Kaka Kalelkar	5	0
SELECTIONS FROM GANDHI—Nirmal Kumar Bose	10	0
FOR PACIFISTS—M. K. Gandhi	3	0
GLEANINGS—Mira	1	6
GANDHIAN ETHICS—Benoy Gopal Ray	2	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
MY LIFE AND MISSION—Vivekanand	1	8
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
FAMOUS PARSIS	7	6
FREEDOM AND CULTURE—S. Radhakrishnan	3	6
THE EPIC FAST—Pyarelal	2	6
THE HEART OF HINDUSTHAN—Radhakrishnan	2	6
TALES OF BENGAL—Santa and Sita Ghatterji	8	6
CHAITANYA TO VIVEKANANDA	3	3
FOOD SHORTAGE—Gandhi	4	0
INDIA AND HER PEOPLE—Swami Abhedandanda	8	6
POEMS—Ramdas	1	7
THE SCEPTRED FLUTE—Sarojini Naidu	8	0
STORY OF SATARA—Major B. D. Basu, (I.M.S.)	15	0
THE U.K.C.C. AND INDIA—A. N. Agarwala	5	6
SEVEN MONTHS WITH GANDHI—Krisnadas	12	6
STORY OF THE BIBLE—S. K. George	9	0
RUSKIN—UNTO THIS LAST—M. K. Gandhi	1	6
DELHI DIARY—Gandhiji	10	6
A RIGHTEOUS STRUGGLE—Mahadev Desai	4	6
THE POLITICAL PHILOSOPHY OF MAHATMA GANDHI—Gopinath Dhewan	17	6

Obtainable from:
'INDIAN OPINION,' P. Bag. Phoenix, Natal.

Books For Sale

Tagore's Literature

Essays, Novels, Poems and Plays

SACRIFICE (Novel)	5	6
GORA (Novel)	9	0
MASHI (Novel)	5	0
LOVER'S GIFT (Poems)	5	6
CHITRA (Play)	3	6
STRAY BIRDS (Short Poems)	3	6
RED OLENDERS (Play)	4	0
HUNGRY STONES AND OTHER STORIES	5	6
THE HOME AND THE WORLD (Essays)	6	0
GLIMPSES OF BENGAL (Essays)	3	9
REMINISCENCES	5	6
POEMS OF KABIR	3	9
POST OFFICE (Play)	2	6
THE KING OF THE DARK CHAMBER (Play)	5	0

Obtainable from:
'Indian Opinion'
P. Bag, Phoenix
Natal.

SWEETMEATS

PURE WHOLESOME HEALTHY

★ APPETISING—

★ DISTINCTIVENESS of Flavour.

★ Combined with INGREDIENTS of the PUREST QUALITY go into the making of our SWEETMEATS.

★ Made by our experts whose knowledge and experience of the delicate art of preparing these Oriental DELICACIES.

★ Assure YOU of the most PALATABLE SWEETMEATS money can buy any where in SOUTH AFRICA.

અમે દરેક જાતની મીઠાઈઓ બનાવીએ છીએ
બહાર ગામના ઓર્ડરોને સંભાળથી તાકીદનું ધ્યાન આપીએ છીએ.

★ Great care is exercised in the PACKING and DISPATCHING of country and foreign orders.

★ WE assure you of PROMPT, HYGENIC SERVICE with the GUARANTEE of SATISFACTION.

THE HOUSE OF

HOME MADE SWEETMEATS

We specialise in:

Birthday Cakes, Wedding Cakes, High Class Fruit Cakes, Pastries, and Naan etc.

Victory V Lounge

(Cnr: Grey & Victoria Streets,)

Phone 24965 — DURBAN.

Stocked by all good Tailors

Albein Serges

and

Beintex Suitings

....

TRADE ENQUIRIES ONLY

BEINASHOWITZ BROS.

WHOLESALE WOOLLEN MERCHANTS

333 Pine Street, DURBAN.

Box 2689. Tel. Add.: "SUITINGS." Phones: 20063 & 63512.

SCHOLARSHIP FOR NURSING COURSE

THE following Press note has been issued by the Office of the High Commissioner for India in the Union of South Africa.

1. Under their scheme for grant of cultural scholarships to Indian and indigenous students from Commonwealth and foreign countries, the Government of India have decided to award one scholarship for study in the course for Nursing at the College of Nursing, New Delhi, to an Indian girl student domiciled in the Union of South Africa.

2. The value of the scholarship has been fixed at Rs. 200 per mensem, exclusive of tuition and examination fees, which will be paid by the Government of India direct to the institution concerned. Miscellaneous fees and payments, such as Library fees, Games fees, Admission fees, statutory deposits for libraries and hostels etc., will have to be met by the scholar herself from out of her stipend. The Government of India reserves the right to vary the amount of the scholarship if they think that circumstances justify it. The amount of the stipend should ordinarily suffice for the expenses of the student in India including miscellaneous fees and expenses indicated above, normal medical charges and expenses during vacations etc., and in no circumstances applications for additional allowances will be considered.

The cost of passage either way and all expenses on journeys in India will have to be met by the student herself.

3. The scholarship will be tenable for the normal period of the course, depending upon the satisfactory progress of the student. The scholarship will commence from the date on which the candidate actually joins the institution in India or from the date on which the institution commences its session, whichever is later, and will normally terminate on the last date on which the final examination for the prescribed course ends.

The scholarship is liable to cancellation any time during the currency of the course, at the discretion of the Government, for misconduct, unsatisfactory progress or failure to pass the annual examination.

The qualifications required for admission to the College of Nursing, New Delhi are—

(i) The candidate must have passed the Higher Seconday examination of the Board of Higher Secondary Education, Delhi or any examination recognised as equivalent thereto or the London Matriculation Examination or the Cambridge (Senior) School Certificate examination or the Oxford School Certificate examination.

(ii) The candidate must have attained the age of sixteen on or before 1st March 1952.

5 Applications from candidates who satisfy the above qualifications should reach the Assistant Secretary to the High Commissioner for India, P. O. Box 8327, Johannesburg on or before the 15th August 1952 in the prescribed forms in quadruplicate, which can be obtained from the office of the High Commissioner for India. Each application must be accompanied by particulars of the courses, theoretical as well as practical including the detailed syllabuses, curriculae etc, already completed by the student.

6. Suitable candidates may be required to appear for an interview.

7. The final selection of the candidate will be made by the Government of India. The successful candidate will be informed of her selection through the office of the High Commissioner for India in the Union. After the completion of her studies in India, the student will be expected to return to the Union.

ORIGINAL CORRESPONDENCE.

NON-EUROPEAN UNITY

THE EDITOR INDIAN OPINION

SIR,—Your leader of the 20th June is really thought provoking, more so, when the African National Congress and the Natal Indian Congress have just launched a campaign to defy unjust laws. This is the time when unity among the non-European races will be the deciding factor, in the success of their campaign.

We now hear of a newly formed "Bantu Nstional Congress," that has pledged itself to oppose the African National Congress, and its ways of improving conditions for the Africans. How are the non-Europeans going to advance and enjoy equal rights, if amongst themselves, there is no unity?

It is a well-known fact that the policy of the present Government is to keep the Africans, and non-Europeans in general, at the lowest level, by legislation or by force. The unity of all the non-White races makes this policy of theirs well-nigh impossible, so they have again resorted to their pet policy of "divide and rule."

It has been applied many times, and the climax was the Durban riots. What have we gained from that horrible experience? We have not even learnt the moral behind it; the moral for which we paid in several human lives.

It is comforting to see, that the few who understood the significance of those riots, are earnestly striving to establish unity between the races.

Let this new Bantu Congress not retard our progress. This fight for emancipation will bring with it many difficulties, which the people, and in particular, the leaders will have to counteract. It is a pity the new Congress has fallen a very easy prey to mischief mongers, and is being instrumental in creating ill will between the Africans and Indians. I hope Mr. S. Benghu will realise this in good time, before much damage is done to the unity established by much hard work, by the two communities.

The Indians no doubt have their weaknesses, but let us not dwell on the petty isolated incidents that occur from time to time. The major issue of better living conditions for all non-Europeans must be dealt with first. Once the living conditions improve, and the standard of living rises, the immorality will gradually disappear. We cannot expect people living under degrading conditions, to live highly moral lives. That is unnatural. Therefore, let us get at the root of the trouble and put it right, and general improvement will result in the course of time. So Mr. Benghu think before you make hasty statements, whether you are doing service to your people or hindering their progress. There is no question about your sincerity to serve the Africans, but we must learn from History that has passed before our very eyes only a while ago. The sooner we learn the better for all concerned.

The mischief-makers will applaud Mr. Benghu, because they themselves have nothing to lose. It is the non-Europeans who will suffer.

Let us hope the leaders of the two congresses working together will keep their heads and carry on the march they have begun without faltering or harbouring suspicion. After all it is for the benefit of us all.

The Indian people, their leaders and the leaders of the African National Congress have nothing to fear as long as they are working with all sincerity for the benefit of non-Whites and as long as their conscience is clear victory is theirs, there can be no mistaking that.—Yours etc.,

N. B. MOONEY,

P. O. Box 998,
Bulawayo, S. Rhodesia.

Save Money On FURNITURE

SPECIAL WHOLESALE DEPARTMENT TO CATER FOR STOREKEEPERS

Write for Price Lists and Illustrations of Factory-made Furniture:

Bedroom Suites, Diningroom Suites, Lounge Suites, Office Furniture, Kitchen Furniture and Occasional Furniture

You can also send Customers to our Showrooms to be served on your behalf or sell to them from our Catalogue which we can supply on application.

SIMPLEX FURNITURE FACTORY

(PTY.) LTD.,

64 Alice Street, DURBAN.

COLUMN

BY OBSERVER

> ". . . to do all which may achieve and cherish a just and lasting peace among ourselves, and with all nations."
>
> From Lincoln's Inaugural Speech 1865.

Republicans' Choice

SO Eisenhower has got the Republican nomination. And in a big way. The doubts about his "political" appeal seen to have been completely discounted by his personality pull. There has also been a certain amount of pressure applied which looks shady even for American politics. Nevertheless the man is the candidate of the party which for twenty years has been seeking unsuccesfully to put its representative in the White House. What sort of a President would he make? This is a big question. The trouble is that in modern politics men achieve power only to the extent that they are representative of the groups with the sway. We should by now be fairly familiar with what those groups want in the U.S. The Republican Party is pre-eminently the party of big business. There is admittedly, little to choose between the Republican and Democratic parties, but in so far as it follows the Roosevelt tradition, the Democratic Party is preferable for the man who loves peace and fair-dealing.

Opponents of the Democratic Party charge that it, and Truman in particular has been intensifying the "New Deal" policy of Roosevelt. They argue too that the Democratic Presidency has been too lenient with Russia in the Cold War. All this seems to imply that if the Republican contestant is returned we can look forward to a tougher policy both inside and outside the United States. What that may mean for the world in general, I shudder to think.

Strange Conflicts

"Mr." Eisenhower, as he is now called, is a man of strange conflicts. How he manages to resolve them is even stranger. Now 62 years of age, he started his military career many years ago, graduating from West Point Military Academy at 25 years of age. His whole working life then, has been that of a man of war. Yet he still nostalgically recalls the days of his childhood and youth with his kindly God-fearing parents in the little town of Abilene, Kansas. He obviously owes a great debt to his father and the early religious training which he imparted. His parents were, indeed, *pacifists*, of the primitive uncompromising type. He himself still maintains that democracy is the highest expression of the religious attitude in the affairs of men He has said that he is opposed to racial discrimination of any kind and stands for equality between all citizens of the United States. This incidentally was probably responsible for winning him a good slice of the Negro vote.

Policy Of Militarism

Now it looks as though, if he is returned to office, that he will be expected to implement a policy of militarism and power politics. It is just another of those enigmatic features of the world in which we live. What the Bible has to say about war and power is perfectly plain. No man can profess to live according to Christian principles and yet retain belief in force of arms. Later on this month we shall see what the Democratic Convention has to offer. It is possible that Mr. Truman will decide at the last moment to run again. It may be that if he does he will win. He still commands an enormous popular following. And he is another man who can place his hand upon the Bible and talk about the necessity for more atom-bombs. More than any other nation in the world the Americans now have it in their power to take the bold and righteous step that will put an end to present international tension. In Korea, in the United Nations and in her relations with down-trodden and deprived people everywhere, the U.S. could make the move of peace. Will she do it?

The Other America

Away from the circus atmosphere of party conventions, brass bands and violent speech-making, another conference was taking place in America recently. It was the National Conference of Peacemakers, a body of Americans seeking to discover and apply methods that will lead to the emergence of a new non-violent civilisation. The meeting, at Yellow Springs, Ohio, was attended by pacifists from all over the U.S. Projects, including income-tax refusal (in order that public money should not be spent on arms), anti-militarist propaganda, campaigns against racial discrimination and the development of self-supporting co-operative communities, were approved.

Peacemakers is one of the many pacifist and internationalist movements in America. They go to constitute the other America about which we hear so little. The propaganda machines of the big interests are so noisy that it is difficult to hear the small voice of sanity speaking in the United States. But such a voice there is, and it is error on our part to think that the whole of the population of that great country is given to war-mongering or the cultural values of Hollywood and Detroit. The kind of struggle which peace-lovers have to conduct there is a very noble thing. They have to contend with a massive public opinion in many cases violently opposed to them. More strength to them.

Sir Godfrey Strikes A New Note

Since his return from London a few weeks ago Sir Godfrey Huggins, Premier of Southern Rhodesia, has been striking a rather different note in his public pronouncements. First on June 27 he said that the spending of public money on hospitals and schools was not the be-all and end-all of race relations. "...... wounded self-esteem leads to an ugly, suspicious state of mind." he said, "We have lost parts of the British Empire simply because the Coloured man was black-balled in the club."

Then again on July 5. "The country was not ruled by the Native African today and the old Rhodesians were not going to be fooled by bogies of Black Domination. ....the illiberal elements in the country were ganging up for united opposition against federation." These statementa were said of course in the process of the Prime Minister's personal campaign to establish federation of the three Central African territories. But they make interesting reading. Though they are but extracts from speeches, they are not in those speeches without reason. The fact that Sir Godfrey has become conscious of the fundamental aspiration of the African, that of equality of dignity, is a matter of no little importance. But what is the logical consequence of such a view? If, as the Prime Minister has said, it is not sufficient to provide social amenities for the African, then the rulers of Central Africa must now begin to address themselves to the question which *is* of real concern. That of status. And the obvious conclusion is that there can be no satisfaction for non-Whites there till there is a measure of justice in those spheres which determine the freedom of the individual.

Freedom To Make Mistakes

Self-reliance and independence are the birth-right of every human-being. He must have the freedom to make his own mistakes if necessary in order that he may learn. This is not to suggest that the Whites must be "kicked out of Africa" as Sir Godfrey erroneously suggests was the case in India but merely that all who live there, white and non-white alike should come to enjoy the blessings of independence as self-reliant citizens. Mr. G. B. Beckett, member of the Executive Council for Agriculture in the Northern Rhodesia Legislature, said that equality itself would remove friction between the races. "Federation offers to the Black man ultimate equality in Africa." One hopes that if the federation proposals go through, the new state will work towards that desirable end. At the moment, with inadequate African representation in the proposed Federal Government, there is much reason to doubt this.

TROUBLED WATERS

By JOHN O'HIND

This book deals with that period of Indian history when three empires were at a clash with each other of the Indian Peninsula. The Mughal Empire was breaking up; the Maratha Kingdom was declining; and the British were establishing themselves. The story is full of suspense, keeping the reader engrossed in the acts of heroism and valour, naval bombardment and privacy on thehigh seas, escapades a chase with bood hounds, and romance. Order your copy as soon as possible, as there are only a few copies on sale at our office.

Price 10s.

Available at:

'Indian Opinion', P/Bag, Phoenix, Natal.

Sports Notes

By "RAJAH"

THE S.A. Coloureds beat the S.A. Indians 9-3 in a S.A. Soccer Federation mach at Cape Town, on Monday, July 14 before a large corwd. It is quite obvious from the score that it was a one sided affair and a drastic change is needed if the Indian team is to maintain its reputation.

The selectors have to make a wise decision in future and they probably learnt a lesson. Really good talent has been neglected and some foresight must be given for the future and in the best interest of soccer.

Aces beat Rangers 3-2 in the Senior "A" Natal Cup Competition at Currie's Fountain on Saturday and Young Aces had a 3-1 win over Cosmopolitan. Aces had a lucky win over Rangers when a penalty was awarded to them five minutes from time. Rangers, however, were not disgraced for they put up a grand show and were unlucky to lose.

Full results were: Seniors: Aces 3, Rangers 2; Young Aces 3 Cosmopolitan 1; Junior "B" Sectional Final: Puntans Hill, 1, Blue Bells 5; Juvenile "A" Section final: Warwickshire 1, Stella 6; Shamrocks 5, Technical College 2; Senior "B" Thajmoons Cup: Sydenham Unity 1, Young Stella 4; Pirates 2, Shamrock 0; S.A. Policy 2, Crusaders 3; Junior—Sobells Cup: Queens 5, Springfield 0; Dhalias 0, Beacon 10; Juvenile—Raman Bros'. Cup: Sastri College 8, Dhalias 1;

At South Coast the Bush Bucks an African side played as elected Indian team from South Coast in which the Africans won 2-1 before a large crowd on Sunday. The crowd was treated to some good soccer when both sides defended splendidly.

Crimson Rangers won convincingly to score 3-0 over Lake City, in the senior division for the Daniel's Gold Cup at Curries Fountain in the Durban Sunday League Fixture.

In the Natal Cup for the Junior section Manchester United beat Blue Dhalias 2-1, while Silverton beat Wolves 3-1 in the League Cup.

The following players have been selected to represent the D.I.F.A. & D.I.S.L. Combined in a Goodwill Fixture against Mayville:—

E. A. Hansa, S. Siva. K. Rajgopaul, M. A. Govender, Sonny Singh, A. M. (Titty) Govender, S. (Crash) Morgan (Captain), M. A. Chetty, L. Chinniah, L. (Boya) Naidoo & P. Somalingam. Reserves: Fatty Jacobs, Chappie Kisten and Mohamed Khan. Manager: Mr. M. K. Naidoo.

The following players have been selected to represented Durban Indians against the Durban Coloureds Juniors:—

A. M. Muthusamy, Abraham Noah, S. Manick (Captain), S. Chetty, K. A. Odoyan, David Jack, G. Reddy, M. Manickum, P. Govender, S. N. Moodley, Manager: Mr. Chota Essop.

The main attraction on Saturday at Curries Fountain is the Natal Cup match between Warwickshire and Stella. A large crowd is expected to attend this, long-awaited match, for Stella will be avenging her last defeat in the League Cup.

SOCCER

Currie's Fountain.

Saturday, 19th. July 1952.

Natal Cup Competition

Senior "A"

Warwickshire vs. Stella

(Main) -15 p m

Senior "B" Final

Young Aces vs. Clairwood Schools

(Main) 2 0 p.m.

Junior—Section Final

Blue Bells "B" vs Jacobs United "C"

(No.3) 3-15 p.m.

Juvenile—Final

Stella "A' vs Shamrocks "B"

(No. 4) 2 p.m.

Senior "A"—Thajmoons Cup

Rangers vs. Railway

(1) 2-0 p.m.

"C"—Final

Pirates vs. Crusaders

(No 1) 3 15 p m

Junior—Scobells Cup "A"

Crusaders vs. Stella

(No. 3) 2-0 p.m.

Juvenile—Raman Bros'. Cup

Puntans Hill vs Technical College

(No. 5) 2-0 p m

In the event of a Draw Extra Half or Halves Must be played as directed by the Secretary of the Association

Golf

Y. A. Khan and G. Abbai will contest the final for the Anniversary competition on Sunday at Curries Fountain. Golfers are also reminded that the Stableford competition over 18 holes will be played on the same day, commencing at 8. a.m.

Grand Goodwill Fixtures

Sunday, 20th July 1952 at

Currie's Fountain, Durban

Mayville vs. Durban (D.I.F.A. & D.I.S.L.) Combined. (Main) 3-30 p.m.

Lower Tugela vs. North Coast (Main) 3-15 p.m.

Under 21

Durban Coloureds vs. Durban Indians (Main) 1-p.m.

Credentials To Be In Hindi

Indian diplomats abroad will present their credentials in Hindi in future instead of in English This was indicated by Prime Minister Nehru in a written reply in the House of the People on June 26. Indian diplomats abroad were expected, he said, to know the language of the country where they were posted. This was was not always the case at present. State business had been usually transacted in English through sometimes Hindi had been used in official papers. Credentials had been presented so far in English. It was proposed to issue credentials in Hindi soon.

BOOKS FOR SALE

Shri Aurobindo's Religious Books

HERACLITUS	3	3
IDEAL AND PROGRESS	3	0
THE NATIONAL VALUE OF ART	3	0
BANKIM—TILAK—DAYANANDA	3	6
COLLECTED POEMS AND PLAYS (Part 1 & 2	27	6
THE RIDDLE OF THE WORLD	3	9
THE BRAIN OF INDIA	1	

Obtainable from:

INDIAN OPINION.
P/Bag, Phoenix, Natal.

'INDIAN OPINION'

(Founded By Mahatma Gandhi In 1903)

For The Moral, political and Social Advancement Of Indians In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union	30s.	Annually
" " "	15s. 6d.	Half-yearly
Outside the Union	30s.	Annually
" " "	15s.	Half-yearly

Become a Subscriber and persuade your friends to do likewise.

Apply to—

Manager,
Indian Opinion,
Phoenix, Natal.

ઇન્ડિયન ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

પુસ્તક ૫૦ મું—અંક ૨૮ | શુક્રવાર તા. ૧૮ જુલાઈ, ૧૯૫૨. | છુટક નકલ પેની ૬

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧૮ જુલાઇ, ૧૯૫૨

હીંદીઓની કેળવણી

નાટાલ ઇન્ડિયન ટીચર્સ સોસાયટીની પરિષદ જે ગયે અઠવાડીયે ડરબનમાં મળી હતી તેણે કેળવણીના સવાલપર ફરી હીંદી જનતાનું ધ્યાન આકર્ષ્યું હતું. કેટલાંક વર્ષો પુર્વેની સ્થિતિ સાથે સરખાવતાં હીંદીઓની કેળવણી સંબંધી સ્થિતિમાં ઘણો સુધારો થયો છે, જે હાલની પ્રાંતિક સરકારની ઉદાર નીતીને આભારી છે. આ સુધારાને માટે બીજાં તત્વો પણ જવાબદાર છે. દાખલા તરીકે હીંદી કોમે સામાન્ય રીતે જાત મહેનત અને સ્વાર્થ ત્યાગની ભાવના વધતા જતા પ્રમાણમાં વ્યકત કરેલી છે અને શિક્ષકોએ પણ વધતા જતા પ્રમાણમા ઉત્સાહ વ્યકત કર્યો છે. શિક્ષકોના ઉત્સાહના પુરાવા તરીકે તેઓએ જાતે ઉભાં કરેલા એજ્યુકેશનલ ટ્રસ્ટ ફન્ડમાં પાઉંડ ૨૫,૦૦૦નો ફાળો પોતાના તરફથી આપવાનો ઠરાવ કર્યો છે જેમાંની અરધી રકમ ભરાઇ ગઇ છે. હીંદી છોકરાંઓ માટે નિશાળોની સગવડ કરવાને સઘળાં સાધનોમાંથી પા. ૩ લાખની રકમ કરવાનું ઠરાવાયું છે. એ રકમે પહોંચતાં હંજુ તો ઘણી વાર લાગશે પરંતુ જે ભાવનાથી એ કાર્ય થઇ રહ્યું છે એ ખરેખર પ્રશંસનીય છે અને જાહેર પ્રજાના પુર્ણ ઉત્સાહને પાત્ર છે. આ ઉપરાંત કેળવણીના કાર્યમાં એકજ વ્યકિત તરફથી આપવામાં આવેલાં અતિ સુંદર દાનની પણ અત્રે નોંધ લેવી જોઇએ. એ પા. ૩૩,૦૦૦ની રકમનું દાન મી. એમ. એલ. સુલતાને આપવાનું જાહેર કર્યું છે, એ શરતે કે, તેની અરધી રકમ પ્રજા તરફથી આપવામાં આવે. અમે આશા રાખીએ છીએ કે જાહેર પ્રજા પુરેપુરા ઉત્સાહથી તેનો પ્રત્યુત્તર વાળી મી. સુલતાન તરફથી આપવામાં આવેલી પા. ૩૩૦૦૦ ની રકમ જીતી લેશે.

આટલી હદ સુધી તો ચિત્ર સુંદર છે છતાં એ હકીકત રખે ભુલી જવામાં આવે કે હજુ ૩૦ હજાર છોકરાંઓ નિશાળની સગવડ વિના રવડે છે. કેળવણી ખાતાંના ડીરેકટરનો હમણાંજ પ્રસિદ્ધ થએલો હેવાલ જણાવે છે કે "આ સવાલ દર વર્ષે ઉગ્ર બનતો જાય છે અને આજના અડસટ્ટા મુજબ જે છોકરાંઓ નિશાળમાં હોવા જોઇએ અને જેમને માટે કશી સગવડ નથી તેઓની સંખ્યા ૩૦ હંજારની થવા જાય છે." આ વસ્તુ રાજ્યને માટે શોભારપદ નથી. તેની ફરજ દરેકે દરેક માનવીને માટે કેળવણીની યોગ્ય સગવડ પુરી પાડવાની હોવી જોઇએ. બીયો, બાગબગીચા, રેસકોર્સ વિગેરે બીન-જરૂરી વસ્તુઓપર જે લાખોનો ખર્ચ કરવામાં આવી રહ્યો છે એ જોતાં રાજ્યની પાસે સાધનોની કશી ખોટ નથી. હજારો છોકરાં નિરક્ષરતામાં સબડી રહ્યાં હોય ત્યારે મોજશોખની વસ્તુઓપર નાણુ બરબાદ કરવા એ ગુનોજ ગણાય. સત્તાધીશો તરફથી હમણાના વર્ષોમાં જે ઉદારતા દાખવવામાં આવી છે તેની હીંદી કોમ સાભાર કદર કરે છે પરંતુ સત્તાધીશોએ પોતે હાલની સ્થિતિમાં આત્મ સંતોષ માની બેસી રહેવું નહિ જોઇએ, ખાસ કરી જ્યારે લાગતા વળગતા લોકો મદદ કરવાને પોતાનું બનતું સઘળું કરવામાં જરાય પાછી પાની કરતા ન હોય.

નાટાલ ઇન્ડિઅન ટીચર્સ સોસાયટીના પ્રમુખ મી. એ. ડી. લેઝરસે બીજી એક બાબતનું ધ્યાન ખેંચ્યું હતું, જેનો ગંભીરપણે વિચાર કરવાની જરૂર છે. તેમણે કહ્યું હતું કે: "તેમની દ્રષ્ટિએ હીંદી જ્યાં સુધી પોતાનું કુટુમ્બ મર્યાદિત કરવા તઇયાર નહિ થાય ત્યાં સુધી કેળવણીપર ગમે તેટલા નાણા ખર્ચવામાં આવે તે બસ થવાનાં નથી." તેમણે કહ્યું કે, "હીંદીના ઉંચા જન્મ પ્રમાણની કોમની આર્થીક સ્થિતિ પર અસર થયા વિના નહિ રહે એવી મોજ એક કોમ તરીકે આપણે ભોગવી શકતા નથી કારણ આપણામાંના મોટા ભાગના લોકો પેટપુરતું પણ પામી શકતા નથી."

છોકરાંઓ ઉછેરવાના જેમની પાસે સાધનો અને પુરતી સગવડો નથી તેવા માણસને છોકરાં પેદા કરવાનો હકજ નથી. તેનાથી જો પોતાનું જ ગુજરાન કરી શકાતું નહિ હોય તો બીજાઓનું ગુજરાન શી રીતે કરી શકાય એ એક સાદી સમજની વાત છે. કેવળ આર્થીક દ્રષ્ટિએ જોતાં પણ હીંદી કોમે બાળકો પેદા કરવામાં સંયમ પાળવાની ઘણી જ જરૂર છે, ખાસ કરી જ્યારે સઘળા સંજોગો તેને માટે પ્રતિકુળ હોય કે જેવા આજે સાઉથ આફ્રીકામાં છે.

હીંદીઓની કેળવણીના સંબંધમાં બીજી એક નોંધ લેવા જેવી બાબત એ છે કે માબાપો પોતાની છોકરીઓને શિક્ષણ આપવામાં વધારે રસ લેવા લાગ્યા છે. એક વખત હતો જ્યારે આ બાબતમાં હીંદી માબાપોને મનાવવાનું ઘણું મુશ્કેલ હતું. પરંતુ હમણાના વર્ષોમાં એ રૂઢીચુસ્તતા નાબુદ થવા લાગી છે અને હીંદી કોમના સઘળા વર્ગો પોતાની દીકરીઓને કેળવણી આપવામાં વધતોજતો ઉત્સાહ બતાવવા લાગ્યા છે. આ બાબતમાં કેળવણી ખાતાના ડીરેકટરનો હેવાલ નીચે પ્રમાણે લખે છે:

'શિક્ષકની T 3 B ની પરિક્ષા માટે બેસનારી યુવતીઓની સંખ્યામાં થઈ રહેલો વધારો જોઇ ઘણો આનંદ થય છે. સ્ત્રી શિક્ષકની ભરતી કરવાનો સવાલ હમેશાં રહ્યો છે અને છોકરીઓની નિશાળોમાં ઉંચા વર્ગના પ્રાથમીક ધોરણો માટે સ્ત્રી શિક્ષકો મેળવવી ઘણી વખત અશકય થઇ પડતી હતી. આજની સ્થિતિ જો ચાલુ રહેશે તો નિશાળોના આ વર્ગમાં જે મોટી ખોટ જણાઈ રહી છે તે પુરી પડી શકશે."

આ રીતે નાટાલમાં હીંદીઓની કેળવણી સંબંધી સ્થિતમાં પ્રશંસનીય સુધારો થઇ રહ્યો છે જે આ દેશમાં આપણી કોમના ભવિષ્યને માટે શુભસુચક છે.

ડો. હોમર એ. જેક

ચીકાગો (યુ. એસ. એ.)ના ડો. હોમર એ. જેક જેઓ ગયે અઠવાડીયે યુનીયનમાં આવ્યા છે તેમને અમે આવકાર આપીએ છીએ. ડો. જેક આફ્રીકાના બાર દેશોની ત્રણ માસની મુલાકાતે નીકળ્યા છે જે દરમીયાન તેઓ ગોરી અને બીન-ગોરી પ્રજાઓ વચ્ચેના સંબંધનો અભ્યાસ કરી રહ્યા છે. ડો. જેક યુનીટેરીયન ચર્ચના પાદરી છે અને જાતી જાતી વચ્ચેના સંબંધના ક્ષેત્રમાં નિષ્ણાત છે. જાતી અને ધર્મભેદનો વિરોધ કરનારી ચીકાગોની કાઉન્સીલના તેઓ પાંચ વર્ષ સુધી નેતા હતા. એ દરજ્જામાં તેઓ ચીકાગોના પાંચ લાખ બીન-ગોઓને ઘરોની, નોકરીની અને જાહેર સ્થળોમાં દાખલ થવાની વધારે તકો મેળવી આપી શકયા હતા.

ડો. જેક અમેરીકન સીવીલ લીબર્ટીઝ યુનીયનના ચિકાગો વિભાગના ઉપ-પ્રમુખ છે અને યુનીટેરીયન ફેલોશીપ ફોર સોસ્યલ જસ્ટીસના નેશનલ પ્રેસીડન્ટ છે. 'ક્રીશ્ચિઅન સેન્ચુરી,'

,'ધી નેશન,' 'ધી ક્રીશ્ચિઅન રજીસ્ટર', અને અન્ય અખબારોમાં તેઓ અવરનવર લેખો લખે છે. અમેરીકાના હબશીઓના સૌથી મોટાં પત્ર 'કોરીયર' ના ઘણી વખત ખાસ ખબરપત્રી તરીકે તેમણે કામ કર્યું છે.

ગાંધી અને ગાંધીવાદના ડૉ. જેક ખાસ અભ્યાસી છે. હમણાજ તેમણે "ધી વીટ એન્ડ વીઝડમ ઑફ ગાંધી" નામનું ગાંધીજીના વચનામૃતોનાં સંગ્રહનું સુંદર પુસ્તક બહાર પાડયું છે. તેમનો યુનીયનની મુલાકાત લેવાનો એક હેતુ જોહાનીસબર્ગ, ડરબન વિગેરે સ્થળોમા જ્યાં જ્યાં ગાંધીજીની સ્મૃતિઓ હોય તે સ્થળોની મુલાકાત લેવાનો છે અને તેથી ફીનીકસની યાત્રા પણ કરવા ધારે છે.

ડૉ. જેક યુનાઇટેડ સ્ટેટસમાં ફેલોશીપ ઑફ રીકન્સીલીએશનના એક નેતા છે અને છેલ્લા દસ વર્ષથી તેની નેશનલ બોર્ડપર છે

ડૉ. જેક યારગેલ યુનીવર્સીટીના ગ્રેજ્યુએટ છે જ્યાં તેમણે પી. એચ ડી.ની ડીગ્રી મેળવેલી છે અને ચીકાગો ની યુનીવર્સીટીની મીડવીલ થીઘાલોજીકલ સ્કુલની પણ મેળવી છે ૧૯૪૮થી તેઓ ચીકાગોના એક પ્રમણા યુવનસ્ટન ના યુનીટેરીયન ચર્ચના પાદરી છે. તેમના પત્ની અને બે નાના બાળકોને તેઓ યુનાઇટેડ સ્ટેટસમાં છોડી આવ્યા છે.

ડૉ. જેક શનીવાર જુલાઇ તા. ૨૬મીની સવારે જોહાનીસબર્ગથી ડરબન આવશે અને સીધા ફીનીકસ જશે.

અન્યાયી કાયદાઓ સામે લડત

૫૪ના ઉપર રાયટસ એસેમ્બલીઝ એકટની રૂએ મુકાએલો આરોપ

શુક્રવાર તા. ૧૧મીએ ૫૪ બીનગોરાઓને જોહાનીસબર્ગની મેજીસ્ટ્રેટ કોર્ટમાં મી. સી. ફેલ્લરની સમક્ષ ખડા કરવામાં આવ્યા હતા અને તેઓપર રાયટસ એસેમ્બલીઝ એકટની રૂએ જાહેર તોફાન કરવાના કાવતરાંનો આરોપ મુકાયો હતો.

ડૉ. જી. લોવેન, જે તેઓમાંના એની વતી હાજર થયા હતા, તેમણે સેમ્યુઅલ મોકાઇને વિષે ધ્યાન ખેંચ્યું કે મોકાઇને પકડયા બાદ પોલીસે તેને ધકકો મારી તેનો પગ ભાંગી નાખ્યો હતો. મોકાઇને ધ્યાન દેવા વડા પોલીસ અમલદારને વિનંતી કરવામાં આવી તેમ છતાં મોકાઇને બીજા દિવસ સુધી કોટડીમાં એમને એમ પુરી રાખવામાં આવ્યો હતો. બીજે દિવસે તેને ઇસ્પીતાલે લઇ જઇ તેનો પગ પ્લાસ્ટરમાં મુકવામાં આવ્યો હતો.

પ્રોસીકયુટરે કહ્યું કે પોલીસ સામેની ફરિયાદ કરવાનું આ સ્થળ નથી. તેમણે બચાવપક્ષને ખાત્રી આપી કે મોકાઇની ફરિયાદ જો લેખીત રજુ કરવામાં આવશે તો તે તેની બરોબર તપાસ કરશે.

ડૉ. લોવેને કહ્યું કે હું એ પણ કહેવા માગું છું કે ઓરલેન્ડોના એક નેટીવ એડવાઇઝરી બોર્ડના મેમ્બર મી. નેલસન આર. ડી. માન્ડેલાએ જ્યારે મોકાઇને મદદ કરવાનો પ્રયત્ન કર્યો ત્યારે પોલીસે તેને પણ લાત મારી હતી.

પ્રોસીકયુટર મી. સી. એન. વાનડરવેલ્ટે કેસ જુલાઈ તા. ૨૪પર મુલતવી રાખવા અરજી કરી હતી. તેણે કહ્યું કે કોર્ટ સમક્ષ હાજર થએલા લોકો ઉપરાંત બીજા પણ છે કે જેમના ઉપર એવોજ આરોપ છે અને એ બધાનો કેસ સાથે ચલાવવાનો છે. મેજીસ્ટ્રેટે પ્રોસીકયુકટરની અરજી મંજુર રાખી. ટ્રાંસવાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસના સેક્રેટરી યુસુફ કાચલીયા અને માન્ડેલાને ટોળીના સરદાર તરીકે વર્ણવવામાં આવ્યા હતા.

મેરીટઝબર્ગમાં સત્યાગ્રહ

આફ્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસની એકઝેકયુટીવે જુલાઈ તા. ૨૪મીના મેરીટઝબર્ગમાં લડત શરૂ કરવા ઠરાવ્યું છે. ૩૦૦ થી ૪૦૦ નેટીવો સત્યાગ્રહ કરશે. અહીંસાની તાલીમ પામેલા સ્વયંસેવકો એપાર્ટહેડના કાયદાઓનો ભંગ કરશે. જો પકડાય તો શાંતીથી પકડાઇ જવાનું અને સજા થાય તો દંડ નહિ ભરતાં કેદની સજા સ્વિકારી લેવાનું તેઓને સુચવવામાં આવશે.

નોંધ

ડૉ. દાદુ વિ.ને સજા

સ. આ. ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસના પ્રમુખ ડૉ. યુ. મ. દાદુને બુધવાર જુલાઇ તા. ૧૬મીના જોહાનીસબર્ગની મેજીસ્ટ્રેટ કોર્ટમાં સપ્રેશન ઑફ કોમ્યુનીઝમ એક્ટની રૂએ મુકાયેલા આરોપ બદલ છ મહિનાની સખત કેદની સજા થઇ છે. તેમનાપર આરોપ એ હતો કે ન્યાય ખાતાના પ્રધાન તરફથી તેમને મળેલી નોટીસનો ભંગ કરી તેમણે જાહેર સભામાં હાજરી આપી ભાષણ કર્યું હતું. આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસની ટ્રાંસવાલની શાખાના સેક્રેટરી ડેવીડ બોપાપીને એવાજ ગુના માટે ચાર માસની સખત કેદની સજા થઇ છે. બન્નેને અપીલ થાય દરમીયાન પા. ૧૫ના જામીનપર છોડવામાં આવ્યા છે.

સા. આ. યુથ કોંગ્રેસના જોઇન્ટ સેક્રેટરી આઇ. ઇ. બુલાને બે માસની સખત કેદની સજા થઇ છે. તેમને પા. ૫ના જામીનપર છોડવામાં આવ્યા છે.

આફ્રીકન નેશનલ કોંગ્રેસની એકઝેકયુટીવના સભ્ય મોઝીઝ કોટાનીને મંગળવાર જુલાઈ તા. ૧૫મીએ ચાર માસની સખત કેદની સજા થઇ છે, તેમને પણ જામીનપર છોડવામાં આવ્યા છે.

ગારમેન્ટ વર્કર્સ યુનીયનના માજી સેક્રેટરી મી. એમીલ સોલોમન સેક્સને બે સભાઓમાં હાજરી આપી ભાષણો કરવાના ગુના માટે છ છ મહિનાની સખત કેદની સજા કરવામાં આવી છે. બન્ને સજા સાથે ગણાશે. તેમને પણ જામીનપર છોડવામાં આવ્યા છે.

દુનીયાની સઘળી તકલીફોનું ખરૂં કારણ શું છે

માણસ ઉચ્ચ સિદ્ધાંતો સમજી શકે છે અને ઉચ્ચ આદર્શો સેવી શકે છે પરંતુ તેનું પાલન કરવું એ તદન જુદીજ વસ્તુ છે. અને આજે દુનીયાની સઘળી તકલીફોનુ ખરૂં કારણ એ પાલનની ખામીજ છે. નામદાર ગવરનર-જનરલ ડૉ. ઇ. જે. જેનસને ગયે અઠવાડીયે ડરબનમાં ઇન્ટરનેશનલ આર્ટસ લીગ ઑફ યુથના ૧૯૫૨ની સાલના ઉત્સવનું ઉદ્ઘાટન કરતાં ઉચ્ચારેલા શબ્દોપરથી અમારા મનમાં આ વિચારો સ્ફુરી આવ્યા છે. તેમણે કહ્યું: "હું વિશ્વાસ રાખું છું કે સુખ, સત્ય અને સૌંદર્યની તમારી શોધમાં તમે સદા અને સર્વદા આત્મશિસ્ત અને નિઃસ્વાર્થપણું સાધવાની કાળજી રાખશો. મને ભય છે કે આજે દુનીયાની મોટા ભાગની તકલીફ એ ગુણોની ખામીના કારણે ઉપસ્થિત થએલી છે. સર્વોચ્ચ સુખ આપણા માનવ બંધુઓની સેવામાંજ રહેલું છે અને આજે દુનીયામાં એટલું બધું અનિષ્ટ છે તેનું કારણ કડવાશ અને તિરસ્કાર છે."

હાલની સરકારના કૃત્યો ડૉ. જેનસનના ઉપરોકત વચનો કરતાં તદન ઉલટાંજ છે. તાકાભાર વાતો કરતાં તસુભાર આચરણ વધારે સારૂં મનાય.

Sets Of Indian Art Pictures
By Celebrated Indian Artists
Price 8,- including postage.
'INDIAN OPINION,'
P/Bag, Phoenix, Natal.

નાના મોટા વેપારીઓને ચેતવણી

વડા પ્રધાન નેહરૂએ જુલાઇ તા. ૧લીએ નાના મોટા વેપારીઓને ચેતવણી આપી હતી કે જો તેઓ કોઇ પણ લત્તામાં ભાવો વધારવાને અનાજની અકુદરતી રીતે અછત ઉભી કરવાનો પ્રયત્ન કરશે તો સરકારની પાસે પુરતું અનાજ પડેલું છે અને તે પોતાની દુકાનો ઉઘાડી બજાર ભાવ કરતાં સસતા ભાવે અનાજ વેચશે

મોદીનગર (ઉત્તર પ્રદેશ)માં જાહેર સભામાં ભાષણ કરતાં વડા પ્રધાને જણાવ્યું કે આ વર્ષે અનાજની સ્થિતિ સારી રહી છે. અમે અનાજ આયાત કર્યું છે એટલુંજ નહિ પરંતુ અનાજનું ઉત્પન્ન પણ સારૂં થયું છે. વળી આપણી જરૂરીયાતોનો આંક અમે વધારે પડતો કાઢેલો હોવાથી અમારી આયાત જોઇએ તે કરતાં વધારે થઇ હતી. આજે એવી સ્થિતિ છે કે વખારો કરતાં અનાજનો જથ્થો અમારી પાસે વધારે છે. વધારે વખારો બંધાઇ રહી છે અને કામચલાઉ રેલવે અને એરપોર્ટના શેડોનો વખારો તરીકે ઉપયોગ થઇ રહ્યો છે. આથી પરિસ્થિતિપર અમારો સંપૂર્ણ અંકુશ છે અને કોઇ પણ સ્વાર્થીઓને અછત કરીને અથવા અનાજના ભાવો વધારીને નફા ખાવા નહિ દઇશું.

વડા પ્રધાને સહકારી યોજનાથી ખેતી કરવાની પ્રથાની તારીફ કરી કહ્યું કે દુનીયાભરમાં જ્યાં જ્યાં ખેડુતોએ સહકારથી જોડાઇને ખેતી કરેલી છે ત્યાં ખેતીનો પાક વધેલો છે.

ઉત્તર પ્રદેશના લોકોને પોતાના રાજ્યમાંથી જમીનદારી નાબુદ થવા બદલ શ્રી. નેહરૂએ અભિનંદન આપ્યું અને કહ્યું કે તેઓએ એમ નથી સમજવાનું કે જમીનદારી નાબુદ થવાથી સઘળા સવાલોનો ઉકેલ આવી ગયો. જમીનદારીની નાબુદીનો માત્ર એટલોજ અર્થ થાય છે કે આપણા વિકાસના માર્ગમાંથી એક અડચણ દુર થઇ છે. હવે માર્ગ ચોખ્ખો થવાથી ઉત્પન્ન વધારવાના આપણે બીજાં પગલાં લઇ શકીશું.

સોક્રેટીસની સફર
હીંદના ગ્રામ્ય જીવન વિષે લેખકે સવાલ જવાબ રૂપે આ પુસ્તકમાં સોક્રેટીસના વીચારો દર્શાવ્યા છે.
કીમત શી. ૩-૬.

હિંદનો પત્ર

(અમારા ખાસ ખબરપત્રી તરફથી)

નાગપુર તા. ૭-૬-૫૨

ડૉ. પટ્ટાભિ સીતારામૈયા મધ્ય પ્રદેશના ગવરનર

ડૉ. પટ્ટાભિ સીતારામૈયાએ જુલાઇ તા. ૨જીએ મધ્ય પ્રદેશના ગવરનર તરીકે સોગંદ લીધા. મધ્ય પ્રદેશને પોતાના ગવરનર માટે ઘણી રાહ જોવી પડી. રાજકીય મંડળીઓ માં તેને લીધે અનેક કલ્પનાઓ થઇ રહી હતી પરંતુ તે ખોટી પડી હતી. અને આ નીમણુક લગભગ અણ ચીંતવ્યીજ થએલી કહી શકાય. આ રાજ્યને માટે ડૉ. પટ્ટાભિ સીતારામૈયા જેવા પ્રખર નેતાની નીમણુક થઇ એથી સર્વત્ર ઘણો આનંદ વર્તી રહ્યો છે. તેઓ દાક્તર તરીકેના ધંધા ઉપરાંત અન્ય અનેક બાબતોમાં ઉંડો રસ લઇ રહ્યા છે. એક જાણીતા રાજદ્વારી, કોંગ્રેસના ઇતિહાસકાર, અખબારોના સ્થાપક અને તેજસ્વી પત્રકાર ઉપરાંત આંધ્રમાં ઔદ્યોગીક અને વ્યાપારી ખીલવણી કરનાર, અને કોંગ્રેસના માજી પ્રમુખ તરીકે પણ તેઓ જાણીતા છે. તેમની ૭૧ વર્ષની વય છે છતાં ઘણા શક્તિ શાળી છે અને તેમની બુદ્ધિ જેવી ને તેવી તેજ છે.

ભૂદાન યજ્ઞ

આચાર્ય વિનોબા ભાવે ઉત્તર પ્રદેશ માં ભુદાન યજ્ઞના તેમના કાર્યમાં સારી સફળતા મેળવી રહ્યા છે. તેમના પ્રવચનો સાંભળવાને પ્રાચીન ઋષિમુનીઓને સાંભળવા એકઠા થતા હોય તેમ લોકો એકઠા થાય છે અને તેનો ઘણો પ્રભાવ પડે છે. જમીનદારો દાન દેવા માં ઘણી ઉદારતા અને સ્વાર્થ ત્યાગ બતાવી રહ્યા છે. ઉત્તર પ્રદેશમાં શીવગઢમાં એક પ્રાર્થના બાદના પ્રવચન માં આચાર્ય વિનોબા ભાવેએ જણાવ્યું હતું કે, વ્યક્તિ વ્યક્તિ વચ્ચેના કે પ્રજા પ્રજા વચ્ચેના ખરા લાભોમાં કશો તફાવત નથી. જમીનદારો પાસે જતા કાર્યકર્તાઓએ એ યાદ રાખવુ જોઇએ કે પ્રત્યેકના હૃદય માં ઈશ્વર વસે છે. તેથી માગણી કરવામાં તેઓએ ઘણીજ નરમાશ વાપરવી જોઇએ. કોઇ પણ પ્રકારનું દબાણ કદી નહિ કરવું જોઇએ.

કાશમીરનો સવાલ

કાશમીરની બંધારણ સભાએ વારસાનો નીયમ કાઢી નાખવાનો ઠરાવ કર્યો છે અને પોતાનો ધ્વજ રાખવાનો ઠરાવ કર્યો છે. ભારતીય જન સંઘે તેનો વીરોધ કરી પોતાના ભાગો માં દેખાવો કર્યા હતા અને જમ્મુ અને કાશમીરે હીંદ સાથે સંપુર્ણપણે જોડાઇ જવાની અને આખા હીંદને માટે એકજ ધ્વજ રાખવાની માગણી એ કરી હતી. હીંદની સંસદની બહાર પણ રાજ્યોની ચર્ચા દરમીયાન દેખાવો થયા હતા.

સંસદમાં ટીકાઓનો જવાબ આપતાં શ્રી. નેહરૂએ કહ્યું કે કાશમીરનું ભાવિ કાશમીરની પ્રજાએજ ઠરાવવાનું છે. હીંદનું બંધારણ પણ તેની વચ્ચે આવી નહિ શકે. તેમણે કહ્યું, આખો સવાલ કોઇ પણ જાતના દબાણ કે કનડગત વગર કાશમીરની પ્રજાએજ ઉકેલવાનો છે. તેમ છતાં હીંદ સાથેનું તેનું જોડાણ સંપુર્ણજ છે અને હીંદનો ધ્વજ આખા દેશપર સર્વોચ્ચ પદ ધરાવે છે જેમાંથી કાશમીર બાતલ નથી. માત્ર રાષ્ટ્રધ્વજજ નહિ પરંતુ વડી અદાલત ની પણ હકુમત જ્યાં જ્યાં તે લાગુ પડે છે ત્યાં કાશમીરને પણ લાગુ પડે છે.

નાણાકીય પ્રધાને વિરોધ પક્ષને આપેલી ચમકી

નાણાકીય પ્રધાન શ્રી. સી. ડી. દેશમુખે સંસદમાં જણાવ્યું કે દેશનું હૃદય સાબુત છે અને વીરોધ પક્ષના સભ્યો ક્રાંતીની કલ્પનાઓ કરી રહ્યા છે એ ઘણા વર્ષો સુધી થવાની નથી. એટલે વીરોધ પક્ષના સભ્યોએ લાંબો સમય રાહ જોતાં બેસી રહેવું પડશે. પરદેશની મદદના સંબંધમાં નાણાકીય પ્રધાને કહ્યું કે અન્ય દેશોની પાસે વધારાની મુડી હોય તો અમે જરૂર તેનો અમારી શરતે ઉપયોગ કરવા ખુશી થઇશું.

શ્રી. રાજગોપાલાચારીનો વિજય

મદ્રાસના વડા પ્રધાન શ્રી. રાજગોપાલાચારીએ પોતાના પ્રધાન મંડળ માટે વિશ્વાસનો ઠરાવ ફરી મેળવી દેશને ઉત્સાહી બનાવી દીધો છે. મદ્રાસની ધારા સભાએ ચાર દીવસની ચર્ચા બાદ ૨૦૦ વિરૂદ્ધ ૧૫૧ મતે પ્રધાન મંડળમાં વિશ્વાસનો ઠરાવ પસાર કર્યો હતો. એક સભ્ય તટસ્થ રહ્યા હતા. આરૂપુકોટાઇની સંસદની પેટા ચુંટણીના આવેલાં પ્રતિકુળ પરિણામના કારણે આ વિશ્વાસના ઠરાવની માગણી કરવી પડી હતી. જુન તા. ૩૦મીએ નાણાકીય પ્રધાન શ્રી. સી. સુબ્રમનીયમ તરફથી ઠરાવ મુકાયો તે પહેલાં શ્રી. રાજગોપાલાચારી બોલ્યા હતા કે હું અને મારૂં પ્રધાન મંડળ આ સભાનો અમને સંપુર્ણ ટેકો છે એવી અમને ખાત્રી ન થાય ત્યાં સુધી અમારી ફરજો બજાવી નહિ શકીએ.

ચાર દિવસની ચર્ચામાં મુખ્ય ભાગ લેનારા સામ્યવાદીઓ હતા જેમને શ્રી. રાજગોપાલાચારીએ ઠીક ઠપકાર્યા હતા.

પોસ્ટ ખાતાની હડતાળ

શ્રી. જયપ્રકાશે ૨૧ દીવસના ઉપવાસ આદર્યા હતા જે ગયા સોમવારે પુરા થયા છે. માનવામાં આવે છે કે ૧૯૪૬માં પોસ્ટ ખાતાના કામદારોને હડતાળનો પગાર આપવામાં નહિ આવેલો તેને લીધે તેમણે ઉપવાસ કર્યા હતા. સમસ્ત ભારતના પોસ્ટ મેનો અને નીચા દરજ્જાના સ્ટાફ યુનીયનની એક્ઝેક્યુટીવે ઓગસ્ટ તા. ૫મીથી સામાન્ય હડતાળ પાડવાનો ઠરાવ કર્યો છે. યુનીયન જણાવે છે કે શ્રી. આર. એ. કીડવઇએ વ્યવહાર ખાતાના એક જવાબદાર પ્રધાન તરીકે એક્ઝેક્યુટીવ કાઉન્સીલના સભ્યોની હાજરીમાં વચન આપેલું કે ૧૯૪૬ ની હડતાળ વખતના પગાર પોસ્ટ ખાતાના સ્ટાફને આપવામાં આવશે.

વડા પ્રધાને પ્રધાન મંડળ તરફથી એવું વચન અપાયાનો ઇન્કાર કર્યો હતો જેને ડૉ. રામ મનોહર લોહીયા અને શ્રી. અશોક મહેતાએ શોચનીય તરીકે વર્ણવ્યો હતો. યુનીયનના ઉપપ્રમુખ શ્રી. અર્ચીતરામે જણાવ્યું કે તેનો મત યુનીયનના, મતની સાથે મળતો નથી. તેમણે એવો મત દર્શાવ્યો કે યુનીયને નવા વ્યવહાર ખાતાના પ્રધાનની તેઓના પગાર સંબંધી વલણ વિષે પ્રથમથીજ મત બાંધી દેવો વાજબી નહિ ગણાય.

શ્રી. નેહરૂની સંગઠન માટે હાકલ

દીલ્હીના ચાર સો એક કોંગ્રેસના કાર્યકર્તાઓ સમક્ષ ભાષણ કરતાં શ્રી. નેહરૂએ કહ્યું કે કોંગ્રેસે હજુ દેશમાં અગત્યનો ભાગ ભજવવાનો છે એ ભાગ રચનાત્મક કાર્યનો છે. જે ભજવવાને કોંગ્રેસ શક્તિશાળી છે.

તેમણે કહ્યું કે એ કાર્ય કોંગ્રેસ લોકોની વ્યવસ્થિત શક્તિ વડેજ કરી શકે, જે કોંગ્રેસ પ્રજા સાથેના યોગ્ય સંપર્કથીજ ખીલવી શકે.

જમીન સંબંધી નીતી

દેશના ભવિષ્યની નીતીનો આખો સવાલ વડા પ્રધાનના ગ્રહમાં મળેલી કોંગ્રેસ વર્કીંગ કમીટીની સભા માં છણાયો હતો. જમીનની યોગ્ય વહેંચણી અને જમીન વગરના મજુરો વીષે શું કરવું એ સવાલો પણ ચર્ચાયા હતા. શ્રી. નંદા, જેમણે ચર્ચા શરૂ કરી હતી. તેમણે પ્લેનીંગ કમીશને પોતાનો છેલ્લો હેવાલ જે ટુંક સમયમાં બહાર પડવાનો છે, તેમાં કમીશન તરફથી એ સવાલ વીષે શું કરવામાં આવશે એ જણાવ્યું હતું.

અખબારોની કાઉન્સીલ

દક્ષિણ હીંદના પત્રકારોના ફેડરેશનના પ્રમુખ શ્રી. એન રઘુનાથ ઐયરે મધ્ય પ્રદેશના પત્રકારોના યુનીયન સમક્ષ ભાષણ કરતાં એક પ્રેસ કાઉન્સીલ સ્થાપવાની હિમાયત કરી હતી. એ કાઉન્સીલ કામદારોએ પોતાની મુશ્કેલીઓની બાબત માલીકો સાથે સમાનતાએ મસલત કરવાનું એક સાધન થઇ પડશે.

શ્રી. ઐયરે કહ્યું કે પત્રકારીત્વની એક ધંધા ઉપરાંત સંસ્કૃતિક કીમત વધારે છે.

ફાઉન્ટન પેનનું કારખાનું

મદ્રાસથી દસ માઇલ દુર દસ લાખ રૂપિઆનું ફાઉન્ટનપેનનું એક કારખાનું થનાર છે જેમાં ફાઉન્ટન પેનો અને તેની શાહી ઉત્પન્ન કરવામાં આવશે. એ સાહસ હીંદ અને જાપાનનું સંયુક્ત થશે.

યુનાઇટેડ નેશન્સનો મલેરીયા વિરૂદ્ધનો પ્રચાર

પોઇન્ટ ચારના કાર્યક્રમ મુજબ યુનાઇટેડ નેશન્સ તરફથી હીંદમાં મલેરીયા વિરૂદ્ધ સમસ્ત દેશમાં પ્રચાર કરવામાં આવશે. સાડાત્રણ વર્ષમાં તેનો રૂા. ૩૦ કરોડનો ખર્ચ થશે.

અનાજપરનો કન્ટ્રોલ દુર થયો

જુલાઇ તા. ૧લીથી યુક્ત પ્રાંતની સરકારે અનાજના ભાવો અને હીલચાલપરનો અંકુશ દુર કર્યો. રાજ્યના અનાજ ખાતાના પ્રધાન શ્રી. સી બી. ગુપ્તાએ વાતુવાર્તા લાપ માં આ જણાવ્યું હતું. તેમણે કહ્યું કે સરકારે રેશનની દુકાનોમાં રેશનવાળા શહેરોમાં હાલના ભાગોએ અનાજ વેચવાનો ઠરાવ કર્યો છે.

યાલુ નદીપર બોમ્બનો મારો

નોર્થ કોરીયામાં યાલુ નદીપરના પાવર પ્લાન્ટોપર બોમ્બનો મારો ચલાવવામાં આવ્યો હતો તેના સંબંધમાં શ્રી. નેહરૂએ એક જાહેર સભામાં જણાવ્યું કે એ બોમ્બમારાથી તેમને ઘણીજ તાજુબી થઇ હતી. શાંતીનાં પગલાં લેવાઇ રહ્યાં હતા તેવે વખતે આ બોમ્બમારો ચલાવવાનું ભયંકર પગલું લેવાયું એ ઘણુંજ વિચિત્ર છે.

તેમણે કહ્યું કે હું જીવનના સઘળા વ્યવહારમાં સહકારમાં માનું છું. મારી સંપુર્ણ ખાત્રી છે કે સહકારીતાથીજ ખેતીનાં ઉત્પન્નમાં વધારો થશે.

કાશમીરના સવાલ વિષે વડા પ્રધાને દિલ્હીમાં કોમીવાદી તત્વો કાશમીર વિષે લોકોને ભમાવી રહ્યા છે તેનો વિરોધ કર્યો હતો.

હીંદુ એસોસીએશન, લુસાકા

હીંદુ એસોસીએશન, લુસાકાનાં સેક્રેટરી શ્રી. છગનલાલ ઝવેરભાઇ પટેલ લખી જણાવે છે કે: લુસાકા હીંદુ એસોસીએશનની સામાન્ય સભા તા. ૧૪–૬–૫૨ના રોજ સંસ્થાના પ્લોટ પર મળી હતી. સભામાં લગભગ બધાં જ ભાઇ બહેનો અને બાળકોએ હાજરી આપી હતી. પ્રમુખ સ્થાન રામભાઇ દેવાભાઇ પટેલે લીધું હતું. તેમણે સંસ્થાની જરૂરીઆત, ઉપયોગિતા અને તેના કાર્ય ક્ષેત્રની રૂપરેખા આપી જણાવ્યું હતું કે લુસાકાની હીંદુ જનતાને આવી સંસ્થાની ખાસ જરૂર છે અને તે સંસ્થાદ્વારા સામાજીક, ધાર્મીક અને સંસ્કૃતિક વીકાસ સધાશે. સંસ્થાને નાણાની ખાસ જરૂર હોવાથી તેમણે જનતાને ઉદાર હાથે મદદ કરવાની વીનતિ કરી હતી જેનો જનતા તરફથી તરતજ સુંદર જવાબ મળ્યો હતો.

શ્રી. છગનલાલ ઝવેરભાઇ પટેલ

ભાઇશ્રી છગનભાઇ ઝવેરભાઇ પટેલ (પંડોલીકર) તરફથી પા. ૧૧૫૧–૦–૦ જેવી સંગીન રકમ સંસ્થાને દાનમાં મળી છે અને તેમના સુપુત્ર ચિમનલાલ અને પુત્રવધુ વિમળા બેનના વરદ હસ્તે સંસ્થાના હોલની ખાત મુહુર્ત વિધિ થઇ હતી. ભાઇ છગનલાલ શરૂઆત થીજ સંસ્થાને પગભર કરવા એકધારી સેવા આપી રહેલા છે. આ સંસ્થાને આ દરજજે લાવનાર ભાઇઓમાં એમનો અમુલ્ય ફાળો છે છગનભાઇએ સંસ્થાનું સુકાન અનેક પ્રકારના ઝંઝાવાતોમાંથી સફળ રીતે ચલાવી જનતાનો દૃઢ વિશ્વાસ અને પ્રેમ પ્રાપ્ત કર્યો છે.

ભાઇ ગોરધનદાસ જમનાદાસ પટેલ (ચસામ્બા) તરફથી આ સભામાં પા. ૨૫૭૫–૦–૦ જેવી મોટી રકમનું દાન મળ્યું છે અને એમના સુચવ્યા મુજબનું નામ હોલને આપવામાં આવશે. ગોરધનભાઇ એક ઉત્સાહી અને યુવાન વેપારી છે. એમણે પોતાની કમાણીનો આવો સદુપયોગ કર્યો તે બદલ તેમને ધન્યવાદ ઘટે છે.

સંસ્થાના પ્રખર કાર્યકર્તા શ્રી. રામભાઇ દેવાભાઇ પટેલે સંસ્થાની સ્થાપના ૧૯૪૭માં થઇ તે વખતે પા. ૫૦૧ જેવી રકમ આપી દાનની શરૂઆત કરી હતી તેમજ ત્યારથી માંડીને આજદિન સુધી એમણે સંસ્થાને પગભર કરવા તન, મન અને ધનથી સહકાર આપી તેઓ સંસ્થાને આ દરજજે લાવ્યા છે. મકાનનું બાંધકામ એમની જાતિ દેખરેખ હેઠળ ચાલે છે અને તે અંગે જરૂરી વપરાશના સાધનો મફત આપ્યા છે. એમણે કરેલ કાર્યથી જનતાનો સંપુર્ણ વિશ્વાસ અને પ્રેમ સંપાદન કર્યો છે.

આ સભામાં દરેક ભાઇ બહેને પોતાથી બનતી રકમ આપી દાનની રકમ કુલ્લે લગભગ પા. ૭૦૦૦ જેટલી ભેગી કરી હતી. ઉપરોક્ત સંસ્થાને આવો હાર્દીક સહકાર આપવા બદલ સર્વે ભાઇ બહેનોનો આભાર માનીએ છીએ.

લુસાકા ઇન્ડિઅન લાયબ્રેરી

વર્ષોથી જરજરીત હાલતમાં પડી રહેલ લુસાકા ઇન્ડિઅન લાયબ્રેરીને યુવાન ભાઇઓનો અમુલ્ય સહકાર અને જાહેર જનતાની શુભેચ્છા મળતાં તા. ૧૦–૫–૧૯૫૨થી ફરી નવા સ્વાંગમાં ચાલુ કરવામાં આવી છે.

ખાત મુહુર્ત વિધિનું દ્રશ્ય:

શ્રી. છગનલાલ ઝવેરભાઇના સુપુત્ર ચિમનલાલ અને પુત્રવધુ વિમળાબેનના વરદ હસ્તે ખાતમુહુર્ત વિધિ થઇ છે– જે પ્રસંગે સંસ્થાને પા. ૧૧૫૧–૦–૦ ભાઇશ્રી છગનલાલ તરફથી અને ભાઇ ગોરધનદાસ જમનાદાસ પટેલ (ચીસામ્બા) તરફથી સંસ્થાને પા. ૨૫૭૫–૦–૦ જેવી સુંદર રકમનું દાન મળ્યું છે.

વર્ધા શીક્ષણ યોજના

શિક્ષણ કેવી રીતે આપવું તેની સમજ ગાંધીજીના બેઝીક એજ્યુકેશન મુજબ ૨ ૬

મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ

ચાલુ સભાનું એક દ્રશ્ય

ખુરશી ઉપર બેઠેલા ડાબી બાજુથી:

દુર બેઠેલા મહેમાન–શ્રી. અંબાલાલ બી. પટેલ. (બેરીસ્ટર), છગનલાલ ઝવેરભાઇ પટેલ. (સેક્રેટરી), રામભાઇ દેવાભાઇ પટેલ. (પ્રેસીડન્ટ), રઘુભાઇ લલ્લુભાઇ મીસ્ત્રી. (ટ્રેઝરર).

(૨૧૯ પાનાનુ અનુસંધાન)

ટુંક ખબરો

દરેક સભ્યને એકાદ કલાક શ્રી. અરવીંદના વચનોને વાંચન વાંચવાની સલાહ આપી હતી.

આર્યન વેલફેર સોસાયટીનો હોલ ફરીથી બાંધવા માટે ૬–૭ યોજના બહાર પાડવામાં આવી છે, જેને લઇને પાંચ છ હજાર પાઉન્ડનો ફાળો નોંધવામાં આવ્યા છે.

* * *

આન્ડોલા (નોર્થ રોડેસીયા) ની એક યુવતિ અમેરીકન પેન ફ્રેન્ડને પરણવા ઉપડી ગઇ છે.

* * *

મોઝામ્બીકના ગવર્નર જનરલ રોડેસીયાની મુલાકાતે આવી ગયા છે.

યુનીયન પ્રીંટીંગ વર્કર્સ

(બુક સેલર્સ, સ્ટેશનર્સ અને જનરલ ડીલર્સ)

દરેક જાતના અર્બી, ઉર્દુ, ગુજરાતી, અંગ્રેજી, હીંદી ભાષામાં બધા વિશયના પુસ્તકો–કીતાબો–કુરાને શરીફો હમેશાં મોટા જથ્થામાં આવે છે. યુનાની—વૈદકીય—સ્વદેશી દવાઓ—અત્તરો હમેશા મળશે.

ધી ઈઝી ઈંગ્લીશ-ગુજરાતી લેટર રાઈટર (પત્ર વ્હેવારનુ પુસ્તક) ૭/૬
" " " " ટીચર (ઘર બેઠા અંગ્રેજી શીખવાનું " ૭/૬
" લીટલ પોકેટ ગુજરાતી ટુ અંગ્રેજી ડીક્ષનરી ૮૦૫ પાના ૭×૪ ૬/૬
" પીયુપીલ " ઇંગ્લીશ ટુ ગુજરાતી ડીક્ષનરી ૮૦૪ પાના ૫×૩½ ૯/-
" માય " " ટુ " ડીક્ષનરી ૮૧૬ પાના ૫×૪ ૯/-
" " ઓન ગુજરાતી ટુ અંગ્રેજી " ૧૧૫૨ પાના ૫×૪ શી. ૧૦–૬
ધી સ્ટુડેન્ટ લીટલ ગુજરાતી ટુ અંગ્રેજી ડીક્ષનરી " ૩૩૫ ૭×૫ શી. ૧૧–૬.
ધી સ્ટુડેન્ટ લીટલ ઇંગ્લીશ ટુ ગુજરાતી ડીક્ષનરી ૪૩૩ પાના ૭×૫ શી. ૧૦–૬.
ધી કોનડેન્સ ઇંગ્લીશ ટુ ગુજરાતી ડીક્ષનરી ૭૭૬ પાના ૧૦×૭ ૨૫/–
શાળા પ્યોગી ગુજરાતી શબ્દકોષ ૮૬૩ પાના ૧૦×૭ શી. ૨૫ ૦.
અસલ ગુજરાતી બાળ પોથી ૯ પેની નંગ શી. ૭–૦ ડઝન.
અસલ " દેશી હીસાબ ૯ પેની નંગ શી. ૭–૦ ડઝન.
નવ યુગ " બાળ પોથી શી. ૧–૦, પહેલી ૧/૬ બીજી ૧/૯ ત્રીજી શી. ૨–૦, ચોથી શી. ૨–૩.
વિદ્યાપીઠ ગુજરાતી પહેલી શી. ૧–૬ બીજી શી. ૧–૯ ત્રીજી શી. ૨–૦ ચોથી શી. ૨–૩ પાંચમી શી. ૨–૩ છઠી શી. ૨–૯

એ સીવાય બીજા અનેક જાતના વાંચનના પુસ્તકો—દીવાળી અંકો, દીવાળી કાર્ડ–ધાર્મીક પુસ્તકો વીગેરે સ્ટોકમાં રહે છે માટે આપને જોઇતી વસ્તુઓની લીસ્ટ મોકલશો તો હાલના ભાવ લખી જણાવીશું.

એક વખત પધારી અથવા ઓરડર આપી ખાત્રી કરો.

વી. પી. (C.O.D.) થી મંગાવનારને શી. ૧ વધુ ભરવી પડશે.

Union Printing Works
BOOKSELLERS STATIONERS & GENERAL DEALERS
89-91 VICTORIA ST. · · DURBAN

પુર્વે કરેલી પશ્ચીમની નકલ

(સુશીલા ગાંધી)

આપા સમાજો જુદાઇ વગર હજી ભળે એના ફાયદામાં વિચારકો એક ફાયદો એ ગણાવે છે કે પ્રત્યેક સમાજ ના જુદા જુદા રીત રીવાજો, વિચારો હોય અને તેથી માનવજાતી એક બીજા પાસેથી ઘણું શીખે અને ઉન્નત થાય આ જેટલું સત્ય છે એટલુંજ સત્ય એ પણ છે કે "ખરાબ ચીજોને ગ્રહણ કરવી એ એક માનવ સ્વભાવ છે." આ ન્યાયે આપણે હીંદીઓ પશ્ચીમના જેમ જેમ વધારે સહવાસમાં આવતા ગયા તેમ તેમ તેના ઉકરડા માંથી એક એક ચીજો વીણી પુર્વમાં દાખલ કરતા ગયા. હું એમ નથી કહેવા ઇચ્છતી કે સારૂં કશુજ નથી લીધું પણ સારા કરતાં ખરાબ વધુ લીધેલું દેખાય છે. પ્રત્યેકમા સારા અને નરસા ગુણો હોય છે તેમ પશ્ચીમ માં પણ ઘણું સારૂં છે ઘણુ નરસુ છે. પુર્વ અને પશ્ચીમમા મુખ્ય ફેર એ છે કે પુર્વ આધ્યાત્મીક એટલે કે ધર્મ, નીતી, તત્વજ્ઞાન વિગેરેમાં મોખરે છે જ્યારે પશ્ચીમ આ પૃથ્વીપર આંખે દેખાય તેવા સુખ સાધનો અને આનંદ પાછળ પડયુ છે. આ તો થઇ મોટી વાતો. પણ હું તો નાની નાની રોજની વાતો જ કહેવા ઇચ્છું છું.

પશ્ચીમના રીત રીવાજો રહેણી વિગેરે આપણાથી ઘણા જુદા છે. ત્યાંની ઠંડી તેઓને પાણી સાથે ખુબ થોડો સંબંધ રાખવા દે છે. આથી આપણા જેટલું પાણી પણ તેઓ રોજના વપરાશમાં વાપરતા નહીં હોય. આથી ઘણી ચીજો તેઓને હાથ બગાડયા વગર કરવાની ન્હાન પણથી આદત હોય છે. રાંધવામાં પણ તમને હાથનો સ્પર્શ ખાદ્ય ચીજો ને લગાડવો નથી પડતો. ખાવામાં પણ ચમચા કાંટાનો ઉપયોગ હોય છે.

જ્યારે આપણે રસોઈ કરતી હોય તો ૧૦-૧૫ વાર હાથ ઓછામાં ઓછા ધોવા પડે, ખાવામાં હાથ વગર ખવાયજ નહીં. આ બધું વિચારતાં જ્યારે હું બેનોને નખે રંગ લગાડતી જોઉ છું ત્યારે દુઃખ થાય છે. ખોટા સૌંદર્યના ઠઠારા પાછળ આપણે પડયા છીએ એ વિચાર ન કરૂં તો પણ આરોગ્ય ને સ્વચ્છતાની દ્રષ્ટીથી પણ એ કેટલું ખરાબ છે એ વિચાર કરવો જોઇએ એમ માનું છું. નખના રંગની બનાવટમાં જે વપરાય છે તે ખાવાના માં ભળે તો જરૂર નુકશાન થાય એવું મારૂં માનવું છે. હોઠ રંગવા એ તો એનાથી પણ ખરાબ ગણાય એમ માનું છું.

હું પોતે પડેલે ચીલે ચાલ્યા કરનાર સ્વભાવની સ્ત્રી નથી. નવીનતા, કલા, સુંદરતા મને ગમે છે. સમાજના ઠપકાનો ભોગ થઇને પણ ગમતી વસ્તુ અપનાવવા હું હમેશ ઉત્સુક રહું છું પણ ગમવા ન ગમવામાં આંખનો મોહ અથવા ઉપલક દ્રષ્ટી ભણેલ ભાઇ બેનો વાપરી તેને અપનાવે છે ત્યારે હું તેઓને સુધારક અથવા પ્રગતી કારક માનતી નથી. નખ કે હોઠ રંગવા ની વાત તો સાધારણ રીતે બેનોને ચેતવણી રૂપે લખી છે. કારણ હું માનુ છું કે સ્ત્રીઓ મર્યાદા લોપશે ધર્મ બાજુએ મુકશે તે દિવસે સમાજ ના પતનનો પાયો રોપાશે. સ્ત્રીઓમાં શકતી છે કે તે પુરૂષની પાસે અધર્માચરણ કરાવી શકે અને ત્યજાવી પણ શકે.

રોડેસીયાના ખબરો

(અમારા ખબરપત્રી તરફથી)

પંડીત ઋષિરામનું ભાષણ

લીવીંગસ્ટનમાં ભાષણ કરતાં પંડીત ઋષિરામે જણાવ્યું હતું કે ઉત્તર રોડેસીયામાં આવવાનો મને અવસર મળ્યો તેથી મને આનંદ થયો છે. ભારત વર્ષને ગર્વ છે કે દુનિયાના ખુણે ખુણામાં આજે ભારતના નામ રોશન છે. સ્વતંત્રતા ૨૦૦ વર્ષ પછી મળી છે. ૨૦૦૦ પહેલાં હતો તેવો ભારત દેશ થઇ ગયો છે. આજે ભારતમાં એક મત છે, એક વિચાર છે, એક બુદ્ધિ છે અને એકજ ઉન્નતી છે. સંસ્કૃતિ પણ તેજ છે. અને હિમાલયથી માંડીને કન્યા કુમારી સુધી એક રાજ છે.

સરદાર વલ્લભભાઇ પટેલે ૬૦૦ રીયાસતોને પણ મેળવી દીધાં તેનો પંડીતજીએ ઉલ્લેખ કર્યો હતો. વધુમાં કહ્યું કે આપણે રોટીને લીધે અહીં આવ્યા છીએ. પહેલાં સાઉથ આફ્રીકા માં મજુરને ફકત શી. પ. મળતી હતી અને રેશન મળતું હતું. મહેનતથી કામ કર્યું, પાંચ વર્ષ સુધી. પછી થી થોડી થોડી જમીન ખરીદી. આજે ઘણા હીંદી ભાઇઓ પાસે ૧૦,૦૦૦ એકર જમીનના ફાર્મો પણ છે.

આજે સમય બદલાયો છે. કોઇ ગરીબ હોય કે તવંગર હોય. પૈસાથી ઇજ્જત મળતી નથી. પૈસાને લીધે તમે અહીં પણ રહી શકતા નથી. પચાસ વર્ષ પછી દેશ પાછા જવું પડશે. અને એ ખરેજ છે. ઇતિહાસ કહે છે.

બર્મીનો પ્રશ્ન ચર્ચતાં એમણે જણાવ્યું કે ત્યાં પણ હીંદી ભાઇઓ ફકત પૈસાજ કમાતા હતા. અને બર્મીના લોકોએ કહ્યું કે હવે તમે તમારે દેશ ચાલ્યા જાઓ. હમોને બધી જમીન સરકારે આપી છે.

ઉત્તર રોડેસીયાનો ઉલ્લેખ કરતાં પંડીતજીએ જણાવ્યું કે અહીં તો બધા નવ જુવાન છે. ધંધો કરો, સાથે સંસ્કૃતિનો ખજાનો છે, તે અહીંના લોકોને આપી સારો સંબંધ બાંધો.

યુનીયનમા આપણા હીંદી ભાઇઓ ની આબરૂ સારી નથી એનો પણ એમણે ઉલ્લેખ કર્યો હતો તેમણે કહ્યું આપણે અંગ્રેજો અને આફ્રીકનો ને પણ સંસ્કૃતિ આપી શકીએ એમ છે. હવે ભારત પ્રાચીન કાળનું હતું તેવું થઇ રહ્યું છે

બીજા એક પ્રવચનમાં પંડીતજીએ કહ્યું: જીવનને અધિક સુખી બનાવવા માટે આપણે અહીં આવ્યા છીએ. જીવનનો આનંદ બહારના સાધનોમાંથી મળતો નથી. ધન પણ જોઇએ, દુઃખ માં સહાય માટે મિત્રો પણ જોઇએ. ધનથી વસ્તુઓ લઇ શકાય છે. જેની પાસે ધન છે તેઓ પણ દુઃખી છે. ધન ભાઇ-ભાઇને જુદા કરે છે. ધન થી બધું મળતું નથી. અમેરીકા પાસે પુષ્કળ ધન છે પણ તેથી કાંઇ એ લોકો થોડા જ સ્વર્ગમાં છે? ના કદાપિ નહિ. પરિવાર (કુટુમ્બ) ની પણ જરૂર છે, અને એક દીવસ એવો પણ આવશે કે જ્યારે પરિવાર કે ધન પણ મદદ નહિ કરી શકે. અંતરાત્મા માંથી સુખ મળે છે. સાચું જ્ઞાન થાય છે ત્યારે બધું દુઃખ નાશ પામે છે. મૃત્યુનો પણ દરેકને ભય હોય છે. જીવનમા હું કોણ છું, તે જાણવું જોઇએ. આત્મા મરતો નથી. છતાં પણ આપણને ભય રહે છે, કારણ કે આપણને જ્ઞાન નથી. નવાં કપડાંથી આપણને આનંદ થાય છે. જુનાં કપડાં ફેંકીને નવાં કપડાં પહેરીએ છીએ, તેમ આત્મા પણ નવું રૂપ ધારણ કરે છે. ફરનીચર આપણે સાફ રાખીએ છીએ પણ આપણું શરીર સાફ રાખતા નથી. વધુ સુખમાં રહો એનો અર્થ એ થયો કે તમે દુઃખને આમંત્રણ આપી રહ્યા છો.

ૐ ઉચ્ચાર કરીને જે શરીર છોડે છે તે ઇશ્વરને પ્રાપ્ત કરે છે. કોઇને ધન અને ભોગથી બધું મળતું નથી

આપણું એવું કાર્ય ન હોવું જોઇએ કે ગોરા લોકોને અગર અહીંના તેટીવો ને એમ કહેવાની તક મળે કે હીંદી લોકો કાળા બજાર વગેરે કરે છે. જ્યાં રહો ત્યાં પ્રકાશ ફેલાવો અને જીવનનો ઉચ્ચ આદર્શ બતાવો.

આપણે મહાત્મા ન બની શકીએ પણ એમનો ગાર્ગ તો અનુસરવો જોઇએ ને? આપણી નીતિ ઉંચી હોવી જોઇએ. આધ્યાત્મિક જ્ઞાન તો ભારત ના લોકો એ લોકોને આપી શકે છે. જેને આત્માનું જ્ઞાન થાય છે તે હમેશાં આનંદમાં રહે છે. એ વિષય બુદ્ધિથી પર છે.

હજારો સ્ત્રી પુરૂષો હીંદમાં આત્મ જ્ઞાન માટે જ્યાં અને ત્યાં ગુરૂની શોધ માં ફરે છે. અત્યારે શ્રી. અરવીંદ આશ્રમ-પોંડીચરીમાં પણ ૭૦૦ સાધકો છે.

સ્વીટઝરલેન્ડનું વાયુ મંડળ ભોગને માટે છે. જ્યારે હિમાલયના સ્થળોએ જાઓ ત્યારે આપણું ધ્યાન ઇશ્વર તરફ જાય છે.

તમારી અંદર સંસ્કૃતિ છે. પ્રેમ છે, એ સંસ્કૃતિ તે અંદરની ભાવના છે. પ્રેમ જોઇ આનંદ થાય છે. બધા ભાઇઓનો આભાર માની છેલ્લે કહ્યું હતું કે તમારે પંડિતોને અહીં લાવવા નો પ્રયત્ન કરવો જોઇએ. સતસંગથી ઘણો લાભ થાય છે.

ટુંક ખબરો

લુસાકામાં હોલ બાંધવા માટે ફકત બેજ દીવસમાં છ હજાર પાઉન્ડ ભેગા કરવામાં આવ્યા.

* * *

ઉત્તર રોડેસીયાના લેબર કમીશને બધા શહેરોના યુનીયનોના પ્રતિનિધિઓ ની મુલાકાત લીધી હતી. હીંદી પ્રતિનિધી ઓને એમણે જણાવ્યું હતું કે, "દરેક શહેરના લેબર ઓફીસરને હીંદીઓને મીનીમમ પગાર જે સરકારે નક્કી કર્યો છે તે પ્રમાણે પહેલી જુલાઇથી આપવાનો જ છે. અને પગારનું ધોરણ કેટલું નક્કી કર્યું છે તેની નોટીસ ફેરવવા ની સલાહ આપી. ઘણા શેઠીયાઓને એમ લાગતું હશે કે એ હીંદી ભાઇઓએ એ કાયદા વીરૂદ્ધ અપીલ કરી છે એટલે એનો નિકાલ આવશે ત્યાર બાદ જ પગારનું ધોરણ અમલમાં આવશે પણ એમ નથી.

* * *

પંડિત ઋષિરામને શ્રી. અરવીંદ પુસ્તકાલયના સભ્યો તા. ૨-૭-૫૨ના રોજે મળ્યા હતા. પંડીતજી એ વાર શ્રી અરવીંદ આશ્રમમાં જઇ આવ્યા હોઇ એમણે આશ્રમને લગતી વાતો કરી હતી. શ્રી. અરવીંદ પુસ્તકાલય ની પ્રવૃત્તિ અને પ્રગતિ જોઇને આનંદ વ્યક્ત કર્યો હતો.

એક સભ્યને જવાબ આપતાં એમણે કહ્યું હતું કે: "તમે શ્રી. અરવીંદ અને શ્રી માતાજીની છબીઓ રાખો તેમાં મને કાંઇ વાંધો દેખાતો નથી, શ્રી. અરવીંદ આશ્રમમાં દરેક જણ રાખે છે."

(અનુસંધાન પાને ૨૨૧ મે)

પહેલા સ્વયંસેવકોને સજા થઈ ત્યારે

પોર્ટ એલીઝાબેથમાં અન્યાયી કાયદાઓના ભંગની લડતમાં સૌથી પહેલા સજા પામનારા ૩૦ બીન-ગોરા હતા જેમને પોર્ટ એલીઝાબેથના મેજીસ્ટ્રેટની કોર્ટમાં જુલાઇ તા. ૮મીના ખડા કરવામાં આવ્યા હતા. ન્યુ બ્રાઇટન રેલવે સ્ટેશનપર ગોરાઓ માટે ખાસ રાખવામાં આવેલા દરવાજા માંથી દાખલ થઇ એપાર્ટહેડના ધારાઓનો ભંગ કર્યો હોવાનો તેઓપર આરોપ મુકવામાં આવ્યો હતો. પ્રત્યેકનો કેસ જુદો ચલાવવામાં આવ્યો હતો.

પબ્લીક પ્રોસીક્યુટર મી. ડી ડબલ્યુ. ગેલડનહુસે કહ્યું કે સોલીસીટર-જનરલ તરફથી તેમને સુચના થઇ હતી કે તેઓને સખતમાં સખત સજા કરવાની તેમણે માગણી કરવી. મી. ગેલડનહુસે કહ્યું કે આ ગુના માટે સૌથી વધારે સજા ત્રણ માસની કેદ અને પા. ૨૦નો દંડ છે. કેદના બદલામાં દંડ કરવાની છુટ નથી. સજા પામનાર પહેલો આરોપી માપાકામીસે મ્શલાબા હતો જેને ટોળીના સરદાર તરીકે મેજીસ્ટ્રેટ મી. હારટોખ તરફથી વર્ણવવામાં આવ્યો હતો. તેને પા. ૧૦નો દંડ અથવા ત્રણ માસની કેદની સજા થઇ હતી, જેમાંની અરધી સજા ૭ માસ માટે મોકુફ રાખવામાં આવી હતી. બીજાઓને પા. ૬નો દંડ અથવા ૩૦ દિવસની કેદની સજા થઇ હતી, જેમાંની અરધી પ્રત્યેકના કેસમાં મોકુફ રાખવામાં આવી હતી.

મ્શલાબાએ જુબાની આપતાં ગોરાના દરવાજામાંથી સ્ટેશનમાં દાખલ થયો હોવાનું કબુલ્યું હતું. તેણે કહ્યું કે, પોતે અન્યાયી કાયદા જે ઇશ્વરના નીયમની વિરૂદ્ધ હતા તેનો ભંગ કર્યો હતો.

મેજીસ્ટ્રેટ: હું અહિ રાજકીય ભાષણ કરવા દેવાનો નથી. ગોરાને દરવાજેથી દાખલ થવાનો તમારાપર આરોપ છે અને તમે તેમ કરેલું હોવાનું કબુલ્યું છે.

મ્શલાબા: કાયદા જુલમી હોય તો બીજું શું થાય?

મેજીસ્ટ્રેટ: બંધારણસર ઇલાજો છે કે જેથી તમે ફેરફાર કરાવવાનો પ્રયત્ન કરી શકો છો. કાયદાનો જાણી કરીને ભંગ કરવામાં આવે તો તેવું કરનારાઓને આ કોર્ટ તરફથી યોગ્ય સજા કરવામાં આવશે.

પ્રોસીક્યુટર: ગોરા માટે રાખવામાં આવેલા એકના એક દરવાજેથી દાખલ થવું તમને શું અન્યાયી નહિ લાગ્યું?

મ્શલાબા: તેમાં હું કશું અન્યાયી જોતો નથી.

બીજા એક કેસમાં મેજીસ્ટ્રેટ મી. હારટોખે કહ્યું: "તમે કહ્યું તે પરથી જોતાં મને ચોક્કસ લાગે છે કે તમે બધા અહિ ઘેટાની જેમ આવેલા છો અને આવી વિરોધની વલણ લઇ તમે ખાટવાના છો એમ ધારો છો. મ્શલાબા પોતાને તમારો સરદાર ગણતો જણાય છે. તેની વલણપરથી હું સ્પષ્ટ જોઇ શક્યો છું કે તે તમને ઉંધે માર્ગે ઘસડી જશે. જો તમે સ્વતંત્રપણે વિચાર કરવાના નહિ હો અને તેને અને તેના જેવા બીજાઓને અનુસરવાના હશો તો ગંભીર તકલીફમાં આવી પડશો.

થોડી પણ અક્કલ હશે તે સમજી શકશે કે દેશના કાયદાનો ભંગ ન કરી શકાય.

તમે શહીદ થવાના છો એમ જો તમે માની બેઠેલા હો તો તમે જોશો કે આજે જે લોકો તમારી પડખે છે તેઓ તમને છોડી જશે.

મ્શલાબા અને સ્કોમોયીને માટે વધારેમાં વધારે સજાની માગણી કરતાં મી. ગેલડનહુસે કહ્યું કે, જે કાયદાનો ભંગ કરવામાં આવ્યો છે તે છેલ્લા ૨૬ વર્ષથી હસ્તિમાં છે. તફાવત એટલો જ છે કે હાલની સરકાર તરફથી એ કાયદા પાછળની નીતી વધારે સ્પષ્ટ કરવામાં આવી છે અને અમલમાં મુકવામાં આવી છે. નેટીવો એ કાયદાને સંતોષથી અનુસરતા આવેલા છે પરંતુ હવે જેમને તેઓ પોતાના વડા અધિકારીઓ ગણે છે તેઓની ઉશ્કેરણીથી તેઓએ કાયદાનો વિરોધ કરવાની લડત શરૂ કરેલી જણાય છે.

આ કાયદાના ભંગના કેસોને એક્સીડેન્ટલ અથવા અણજાણપણે થએલા નહિ ગણી શકાય. એ દેખીતું છે કે તે જાણી કરીને યોજાયેલા છે, જો કે દેખીતી રીતે ખોટી સલાહથી તેમ થયું છે.

આવા સંજોગોમાં થએલા કાયદાના ભંગનો વિરોધ સખત સામા વિરોધથીજ કરવામાં આવે અને પરિણામે તેમાં સંડોવાયેલા અને તેમના કુટુમ્બોને જ દુઃખી થવું પડશે.

લજ્જામણી

લેખક અવિનાશ વ્યાસ. આ પુસ્તકમાં લેખકના રચેલા ગરબા અને સાથે સાથે તે હારમોનીયમ પર વગાડવા તેની સ્વર ગુંથણી પણ છે.

કીમત શી. ૭-૦.

ગ્રોસરી ક્યાંથી ખરીદશો?

"બનતી ઝડપે, સારો માલ, કિફાયત ભાવે મોકલાવશું" એમ અમેજ કહીએ, તેના કરતાં અમારા ગ્રાહકોના સંખ્યાબંધ પ્રમાણપત્રોમાંના થોડાંક આપીએ છીએ, તે વાંચશો એટલે આપને ખાત્રી થશે કે "ગ્રાહકોને સંતોષ આપવો" એ અમારો મુદ્રાલેખ અતિશયોક્તિ ભર્યો નથી:—

ફોન: ૨૪૮૪૫.

ORDER FORM

Phone 26 Telegrams "DUNGARSHI" P.O. Box 7

Dungarshi Morarjee & Co.

GENERAL MERCHANTS

LOUIS TRICHARDT 12th Nov 1951

Northern Transvaal.

તમારો [illegible] માલ મળ્યાથી [illegible]
ઓર્ડર આપું છું. આશા છે કે ફરીથી
સારો માલ મોકલવા મહેરબાની કરશો.
[illegible]
માલ સારો મોકલવા જો કરશો
જલદી રેઈલ કરશો L. Jhina

ગાંધીવડુ, કઠોર, ઘર-ગથ્થુ દવાઓ, હવન-પુજાની સામગ્રીઓ.

મુંબઈ સમાચારના પંચાંગ કીમત શી. ૩-૯.

વિવિધ વિષય

યુનાઇટેડ હિંદુ એસોસીએશન (કેપટાઉન)

કેપટાઉનની યુનાઇટેડ હીંદુ એસોસી એશનની વાર્ષીક સભા તારીખ ૧૫-૬-૫૨ નાં રોજે શ્રી. ગાંધી મેમોરીઅલ સ્કુલનાં હોલમાં મેસર્સ ગોવીંદભાઇ એલ. પટેલના પ્રમુખ સ્થાને મળી હતી. મંત્રી શ્રી. ચુનીલાલ સી. પલસાણીઆ તરફથી ગત વર્ષની મીનીટ, હેવાલ અને મંત્રીનું નિવેદન રજુ કરવામાં આવ્યું હતું. વધુમાં ભાર પુર્વક જણાવ્યું હતું કે આપણે શાળા બંધાવી આજ સુધી સારી પ્રગતિ કરી છે પરંતુ હજુ શાળાને વિકસાવવા અને શિક્ષણ યોજના માટે રચનાત્મક કાર્યો કરવાનાં રહે છે તે માટે તેમણે સહકારની અપેક્ષા વ્યક્ત કરી હતી. ખજાનચી શ્રી. જમનભાઇ પરભુભાઇએ વાર્ષીક આવક જાવકનો હિસાબ રજુ કર્યો હતો. વર્ષ દરમીયાન જાવકનો આંકડો વધારે હોવાથી સભ્યોનું લક્ષ ખેંચી આવક વધારવાનો માર્ગ શોધવા સુચના કરી હતી. અને પ્રમુખ ગોવીંદભાઇ એલ. પટેલે વર્ષ દરમ્યાન સૌનો સહકાર મળવા બદલ આભાર માન્યો હતો. બાદ નીચે પ્રમાણે નવા કાર્યકર્તાઓ ચુંટાયા હતા:

પ્રમુખ: ગોવીંદભાઇ એલ. પટેલ; ઉપ-પ્રમુખો: કે. વી. ખીલીમોરીઆ અને છમનભાઇ બી. પટેલ; મંત્રીઓ: ગોવીંદ ડી. વાઘમારીઆ અને પરસોતમ એન. વાલોડીઆ; ખજાનચી: મગનલાલ પરભુભાઇ અને ભીખુભાઇ ગોવીંદ; ઓડીટર: ખુશાલભાઇ મોરાર પટેલ.

કાર્યવાહક સમિતિ: બાબરભાઇ ડી. ચાવડા, પ્રેમજી ભગા બલસારા, કૃષ્ણલાલ જગજીવન, ચુનીલાલ સી. પલસાણીઆ, ગોવીંદભાઇ પરભુભાઇ, દુર્લભભાઇ વશનજી, વિઠ્ઠલભાઇ પરસોતમ, ભીખુભાઇ મગનલાલ, દલપતભાઇ ગોપાળજી, બાબુભાઇ નાગરજી, ગોવીંદભાઇ બી. પટેલ, પરભુભાઇ ગોપાળજી, નરોતમ નાનુભાઇ, ભીખુભાઇ ડી. વાઘમારીઆ, વશનભાઇ એન. મહુદેવીઆ, છોટાલાલ કેશવજી, છગનભાઇ નાથુભાઇ, વિઠ્ઠલભાઇ દયારામ, વલ્લભભાઇ ઉકા, દયાળભાઇ સુખા, નગીનભાઇ ભુલા, સીમાભાઇ જેરામ.

ટ્રસ્ટીઓ: બાબરભાઇ ડી. ચાવડા, ચુનીલાલ સી. પલસાણીઆ, કાળીદાસ વી. ખીલીમોરીઆ, ખુશાલભાઇ એમ. પટેલ, છગનલાલ બી. પટેલ, ગોવીંદભાઇ એલ. પટેલ, મગનલાલ પરભુભાઇ.

ગુમ થએલી પેટી

સ્ટીમર કરંજા તા. ૨૬-૪-૫૨ ના બેરા બંદર ઉપર આવ્યા બાદ લુગડાંની એક પેટી કસ્ટમમાં ગુમ થઇ છે. પેટીપર "બાઇ કમળા ગીરધર, બેરા" એ મુજબ ગુજરાતીમાં લખેલું છે. પેટીમાં રૂા. ૧૦૦૦થી રૂા. ૧૨૦૦ના લુગડાં છે. કોઇ પેસેંજરના માલ સાથે તે આવી ગઇ હોય તો નીચેના શીરનામે મોકલવા વિનંતિ છે. અમરશી દેવશી, પોર્ટ હેરલ્ડ, ન્યાસાલેન્ડ.

ટ્રાંસવાલ યુનાઇટેડ મોચી સોસાયટી

ટ્રાંસવાલ યુનાઇટેડ મોચી સોસાયટીની જાહેર ચુંટણી સભા તા. ૬-૭-૫૨ ના રવિવારે બપોરે ૩ વાગે શ્રી. ગાંધી હોલમાં શ્રી. રણછોડભાઇ પરસોતમના પ્રમુખપણા હેઠળ બોલાવવામાં આવી હતી. શરૂઆતમાં મંત્રી દલપતભાઇ કેશવજી તરફથી મીનીટસ વાંચવામાં આવી હતી જેને સર્વાનુમતે પાસ કરવામાં આવ્યા બાદ ખજાનચી શ્રી. મગનલાલ ભગુભાઇ તરફથી આવક જાવકનો હિસાબ રજુ કરવામાં આવ્યો હતો જે બરાબર હોઇ સર્વાનુમતે પાસ કરવામાં આવ્યો હતો.

બાદ સ્વર્ગવાસી થએલા જ્ઞાતિ ભાઇઓ અને બહેનોના આત્માની શાંતી માટે પ્રાર્થના કરવામાં આવી હતી.

બાદ નવાં વર્ષ માટે નીચે પ્રમાણે અધિકારીઓની ચુંટણી કરવામાં આવી હતી: માનનીય પ્રમુખ: ગાંડાભાઇ પરભુભાઇ; પ્રમુખ: મકનભાઇ દાજીભાઇ; ઉપ-પ્રમુખો: વલ્લભભાઇ દેવજી, રણછોડભાઇ પરસોતમ, નરોતમભાઇ કરસનજી; મંત્રીઓ: મગનલાલ ભગુભાઇ, દલપતભાઇ કેશવજી; ખજાનચી: દુલ્લભભાઇ મોરાર રતનજી; ઓડીટર: રતીલાલ ગાંડાભાઇ; કમીટી સભ્યો: રામજીભાઇ હીરા, લાલાભાઇ દુલ્લભ, વલ્લભભાઇ પરસોતમ, દેવચંદભાઇ નાના, મગનભાઇ મકન, ખંડુભાઇ રણછોડ, પરભુભાઇ ફકીર, માવજીભાઇ બાબુભાઇ, ડાહ્યાભાઇ ત્રીકમભાઇ, પરાગભાઇ નરસીંહભાઇ. શાંતી પાઠ બાદ સભા વિસર્જન થઇ હતી.

ધોંધાટવગરની પ્રગતી

એમ્સ્ટરડેમના એક અઠવાડીક પત્ર 'ડીગ્રોન એમ્સ્ટરડેમર'માં એક લેખ લખતાં બેટેવીઆના કેળવણી ખાતાના માજી અધિકારી મી. ડી. ટરલાન આજના હીંદ વિષેની પોતાની છાપના સંબંધમાં લખે છે. 'નુતન હીંદની ધોંધાટ વગરની પ્રગતી' એ શિર્ષક હેઠળ તે લખે છે કે હીંદના એકંદર માણસને દેશની ઔદ્યોગીક અને બીજી પ્રગતીમાં ઘણો વિશ્વાસ છે. વડા પ્રધાન નેહરૂના આકર્ષક વ્યક્તિત્વ વિષે તે લખે છે કે સઘળા લોકો તેમને ચાહે છે અને વિરોધીઓ પણ તેમને માનની નજરે જુએ છે.

જુના માલીકો-બ્રીટીશરોને સઘળી જગ્યાએ માન ભરેલું વર્તન બતાવાય છે. બ્રીટીશની સામે તિરસ્કાર કે વિરોધનો જરાસરખો પણ સુર સંભળાતો નથી. સામ્યવાદ વિષે લખતાં તે કહે છે કે રશીયાની છુપી પ્રવૃત્તિઓ બહોળા પ્રમાણમાં ચાલી રહેલી હોવા છતાં દેશમાં સામ્યવાદની અસર બહુ પડવાનો ભય જણાતો નથી. હીંદના સંસ્કૃતિક વારસાની અને સ્વતંત્ર પરદેશ નીતીની તારીફ કરતાં તે લખે છે કે અન્ય દેશો સાથેનો સહકાર છોડ્યા સિવાય પોતાનો રાજકીય સ્વતંત્ર માર્ગ દોરી લેવાને હીંદ પોતાને સશક્ત માને છે.

HINDU DHARMA
By— M. K. Gandhi
Price 12/6
To be had from:
'INDIAN OPINION,'
P/Bag, Phoenix, Natal.

દુકાન વેચવાની છે.

અરમેલોથી બાર માઇલ સ્ટાનડેરતોન જતા મેઇન રોડ ઉપર આવેલી. ૫૦ વરસની જુની અને જાણીતી ચાલુ વેપાર કરતી લાંબી લીસ અને રીન્યુએબલ ટર્મસથી આપવાની છે, દુકાનમાં તેલીફોન છે. તેમજ દુકાન સાથે ગોદામ, ગરાજ, સરવન્ટ રૂમ, અને ખરીદનાર માટે રહેવાની સગવડ પાકી બીલ્ડીંગનું ઘર છે. વેચવાનું કારણ એજ કે હમારા પાસે અરમેલોમાં બીજી બે દુકાનો છે તેથી આ દુકાન વેચવી છે. વહેલો તે પહેલો.

વધુ વીગત માટે લખો અથવા મળો:

E. C. DANKA,
P. O. Box 179.
Phone 178. ERMELO. Transvaal.

ગ્રોસરી મળવાનું ભરોસાપાત્ર મથક

JHAVER HIRA & CO.,
118 Victoria Street,
DURBAN.
Phone : 24932

અમારે ત્યાં
માંધીવડુ, કઠોળ, હવન, પુંજાની સામગ્રી અને લગ્ન અંગેની દરેક જોઇતી વસ્તુઓ મળશે.

ગ્રાહકોનો સંતોષ એજ અમારો મુદ્રા લેખ છે. એકજ વખત મંગાવી ખાત્રી કરો. માલ સારો અને ચોખ્ખો જાતી દેખરેખ નીચે મોકલવામાં આવે છે. કંટ્રી ઓર્ડરો સી. ઓ. ડી. થી મોકલવામાં આવશે

ગાંધી સાહીત્ય

દ. આ. નો ઈતીહાસ		૭	૧
જીવન પરોઢ		૧૧	૦
મહાદેવ દેશાઇનું જીવન ચરીત્ર		૨	૩
મહાદેવ દેશાઈની ડાયરી ભા. ૧		૧૦	૦
,, ,, ,, ભા. ૨		૧૨	૦
,, ,, ,, ભા. ૩		૧૧	૧
,, ,, ,, ભા. ૪		૮	૦
,, ,, ,, ભા. ૫		૧૧	૦
બાપુના કારાવાસ કહાણી		૧૫	૦
હસ્ત લીખીત હીંદ સ્વરાજ્ય (છાપેલી કોપી સાથે)		૧૦	૦
આત્મ કથા (ગાંધીજી)		૭	૧
ગાંધીજીની સંક્ષીપ્ત આત્મ કથા		૨	૧
બાપુની ઝાંખી (કાકા કાલેલકર)		૩	૦
ગાંધીજીની સાધના		૫	૩
દીલ્હી ડાયરી (ગાંધી)		૧૦	૦
રામ નામ (ગાંધીજી)		૨	૦
બાપુ મારીમા (મનુ ગાંધી)		૨	૧
બાપુની પત્રો : (આશ્રમની બેનો ઉપર)		૨	૬
બાપુના પ્રસાદી		૫	૦
ગાંધીજી અને સામ્યવાદ (કી. મશરૂવાળા)		૩	૦
નીતી નાશને માર્ગે (ગાંધીજી)		૨	૦
આરોગ્યની ચાવી (ગાંધીજી)		૧	૦
અનાસક્તી યોગ (ગાંધીજીએ ગીતાજીનો કરેલો અનુવાદ)		૧	૬
ધર્માત્મા ગોખલે (ગાંધીજી)		૧	૬
આશ્રમ ભજનાવલી		૧	૦
મંગળ પ્રભાત		૧	૦
ગાંધીજીના સમાગમમાં		૫	૦
પાયાની કેળવણી (ગાંધીજી)		૩	૦
નીત્યમનન (ગાંધીજી સુતા પહેલા લખેતા તે વાકયોનો સંગ્રહ)		૨	૧
બાળ પોથી ગાંધીજીએ લખેલી		૧	૦
અમારા બા (કસ્તુરબા ગાંધી)		૪	૦
સાધના તેર દિવસો (વીનોબાજી)		૧	૧
પ્રેમ પંથ (વા. ગો. દેસાઈ)			૯
ગાંધીજીનો સરકાર સાથે પત્રવ્યવહાર		૧	૦
બાપુની સેવામાં		૧	૦
અસહકારનો વિચાર		૧	૦
ગાંધીજી (એક અધ્યયન)		૧૦	૦
કસ્તુરબા સ્મારક અંક		૧	૧
ગાંધી સ્મારક અંક		૨	૦
બાપુના—બા ને પત્રો (કસ્તુરબા પર લખાયલા પત્રો)		૨	૧
કલકત્તાનો ચમત્કાર		૨	૦
ટાઇફોઇડ		૧	૬
નળ આખ્યાન		૭	૧
મારી જીવન કથા (ભારતના રાષ્ટ્રપતી રાજેન્દ્રપ્રસાદ)	૧	૦	૦
હીંદનો કોમી ત્રીકોણ (કોમવાદ વિરો લખેલું)		૮	૦
સર્વોદયના સીદ્ધાંત		૧	૧
હીંદી રાષ્ટ્રીય મ. સભાનું બંધારણ		૧	૬

સારૂ અને ઉંચું સાહીત્ય

ગંગોત્રી (કાવ્યા સંગ્રહ) ઉમાશંકર જોશી	૭	૧
ગીતામાધુરી ,, ,, મનુદેશાઇ	૪	૦
સ્વપ્ન દ્રષ્ટા (મુનશી) (નવલ કથા)	૧૦	૦
રજકણ (સુવાકયોનો સમય) ધુમકેતુ	૭	૦
અડધે રસ્તે (મુનશી)	૮	૧
શહીદોનો સંદેશ (આયર્લેન્ડના શહીદ)	૪	૦

મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ :

INDIAN OPINION,
P. BAG,
PHOENIX.

નવલ કથાઓ તથા ટુંકી વાર્તાઓ

બે નવલ કથા (ટોલ્સટોય)	૫	૦
સાંભેલાના સુર	૫	૦
શોભના (ર. વ. દેસાઈ)	૮	૧
કપાલ કુંડલા (બંકીમ ચંદ્ર)	૧	૧
નવલીકાઓ (મેઘાણી)	૬	૬
રસબીંદુ (ર. વ. દેસાઈ)	૭	૦
બીડેલાદ્વાર (મે)	૮	૧
તુલસી કયારો (મે)	૮	૧
મળેલાજીવ (પ્ર. પટેલ)	૮	૦
બીરૂ સાથી ,,	૧૧	૦
સોરઠી ગાથા ૪	૧	૧
દેવદાસ (શરદબાબુ)	૫	૦
ત્રણ વાર્તા ,,	૨	૧
શુભદા ,,	૧	૦
ચાર અધ્યાય (રવીન્દ્રનાથ ટાગોર)	૫	૩
ધરે બાહીરે ,,		૯
રાજર્ષી	૭	૦
લાવણ્ય	૫	૯
માનવી ભવાઇ	૧૨	૦
મેઘ બીંદુ	૭	૦
ભાગ્ય નિર્માણું	૭	૧
ત્રણ અરધુ બે	૪	૦
ઉભી વોટ	૮	૧
ઉન્નયન	૭	૦
કલાની સહચરી	૫	૦
દોન કજ્ઞુવ	૬	૦
અથડતા વાયરા	૭	૩
કાંન્તી	૯	૦
ખરુમા બાપુ	૭	૬
આવતી કાલ	૭	૦
કઉંચ વધ	૧૦	૧
અણુખુટ ધારા	૭	૧
અધુરી વાત	૧૦	૩

મળવાનું ઠેકાણું :

INDIAN OPINION,
P. Bag, Phoenix.
NATAL.

વાંચવા લાયક સુંદર પુસ્તકો

વિવેક અને સાધના (કેદારનાથ)		૧૦	૧
ગીતા મંથન કી. મશરૂવાળા		૭	૬
ગીતા ધ્વની ,, ,,		૧	૩
કેળવણી વિકાસ (કી. મશરૂવાળા)		૩	૦
સ્ત્રી પુ. મર્યાદા ,, ,,		૨	૦
સમુળી ક્રાંતી ,, ,,		૫	૦
કેળવણી વડે ક્રાંતી		૭	૧
પૂર્વ આફ્રીકાની સફર (કાકા કાલેલકર)		૭	૬
મારી જીવન કથા (નેહરૂ)		૧૫	૦
કલકી અને સંસ્કૃતીનું ભાવી (રાધા કૃષ્ણન)		૨	૦
જીવતા તહેવારો		૫	૧
મારૂં હીંદનું દર્શન (જવાહરલાલજી)	૧	૦	૦
સરદાર વલ્લભભાઇ ભાગ ૧		૧૩	૦
મારી જીવન કથા રાજેન્દ્રપ્રસાદ	૧	૦	૦
સરદારનાં ભાષણો		૧૨	૦
એક ધર્મ યુદ્ધ (અમદાવાદનો મજુરોની લડત ઇતિહાસ)		૧	૩
વિરાજવહુ (શરદબાબુ)		૧	૩
આરોગ્ય વિદ્યાપીઠ (શીક્ષકો માટે)		૨	૧

મળવાનું ઠેકાણું :

'Indian Opinion', P. Bag, Phoenix, Natal.

ખટપટિયો ભૂવો

ઈ. સ. ૧૯૪૩ની વાત. હું સાબરમતી જેલમાં મારી કોટડીમાં કામ કરતો બેઠો હતો ત્યાં જેલ ઓફીસમાં જઇ આવેલા એક કોંગ્રેસી કેદીભાઇએ ખુબ જ અકળાઈ કહ્યું: 'દાદાસાહેબ, હમણાં જ ગોધરેથી બે ફાંસીકેદીઓ આવેલા છે, તેમાંના એકની ઉમર બહુ જ નાની સોળસત્તર વર્ષની છે! શું આટલી નાની ઉમરનાને કાયદો ફાંસી દઇ શકે?'

આ સાંભળતાં મને પણ આંચકો લાગ્યો. જેણે જીવનની શરૂઆત હજી કરી પણ નથી તેના હાથે એવું શું થયું? અને થયું હોય તોપણ એને ફાંસી જેવી આકરી સજા કેમ? મેં એ ભાઇને કહ્યું: 'હેં? શું કહો છો? સોળસત્તર વર્ષની ઉમર? માન્યામાં એકદમ નથી આવતું! કદાચ દેખાવ માં એ ભાઇ એવો હશે, પણ ઉમર તો પાકટ હશે, નહિ તો કોઇ ન્યાયાધીશ આવી સજા ન કરે'

મેં આમ કહ્યું તો ખરૂં, પણ મારૂં મન ખુબ બેચેન થયું. ફાંસીવાળા કેદીઓને મળવાની, એમની હકીકત જાણવાની, એમને અપીલ લખવી હોય તો અગર દયાની અરજી કરવી હોય તો એ ઘડી આપવાની મને જેલના સત્તાવાળાઓએ છુટ આપી હતી અને તેથી જ દરેક ફાંસીવાળા પાસે રોજ આશરે એક કલાક સુધી બેસી જઇ એને હીંમત આપવાનું અને દિલાસો આપવાનું વગેરે કામ હું જેલનિવાસ દરમ્યાન નિયમિત રીતે કરતો હતો, તેથી આ હકીકત સાંભળતાં જ હું પેલા બે ફાંસીકેદીઓને મળવા ફાંસી ખોલી ઉપર ગયો. જે જગ્યાએ ફાંસી દેવાય છે તેની પાસે જ સામી બાજુએ કેટલીક કોટડીઓ બાંધવામાં આવેલી છે તે કોટડીઓવાળા વિભાગ ને જેલની ભાષામાં "ફાંસીખોલી" કહેવાય છે. આ નામના કારણે એક રમુજી બનાવ પણ બનાવ પામ્યો હતો જ્યારે કોંગ્રેસી કેદીઓની સંખ્યા બહુ જ ઉભરાઇ ગઇ ત્યારે કેટલાકનો સમાવેશ ફાંસીખોલીમાં કરવામાં આવ્યો હતો. એ ભાઈઓ પોતાના ઘેર કુશળ સમાચાર લખતા ત્યારે સરનામા તરીકે "ફાંસીખોલી" એવું લખતા, એ ઉપર થી કેટલાકનાં સગાંને એકદમ ચીંતા થયેલી કે 'શું? ભાઇને ફાંસી થવાની છે? ક્યારે એ સજા થઇ? એ ઉપર કાંઇ અપીલબપીલ નહિ?' એ પ્રકાર ની ચીંતા સેવતા પત્ર સગાઓ તરફથી આવ્યા ત્યારે "ફાંસીખોલી" નામથી કેટલો પ્રક્ષોભ બહાર થયો હતો એનો કાંઇક ખ્યાલ આવ્યો!

ફાંસીખોલીમાં તો પેલા ફાંસીવાળા બે ભાઇઓને જુદી જુદી ઓરડીમાં પુરવામાં આવ્યા હતા. ફાંસીકેદીને સવાર સાંજ અડધોઅડધો કલાક ફરવા તેમજ નાહવા માટે બહાર કાઢે, એ સિવાય ચોવીશે કલાક એને તાળામાં રાખવામાં આવે છે અને એની સામે ચાર પોલીસનો પહેરો ચોવીશે કલાક રહે છે. રખેને એ કેદી આપઘાત કરે અગર નાશી જવાની કોશિશ કરે! બહાર કાઢે ત્યારે બંને હાથે કડીઓ પહેરાવી બાંધ્યા હાથે બહાર રાખે ફાંસીવાળો જાણે કોઇ જાનવર હોય એ રીતે એના પ્રત્યે આ બાહ્ય વર્તાવ હતો, છતાં પણ એના પહેરેગીરો માં તેમજ જેલના અધિકારીઓમાં માનવતાની લાગણી હંમેશાં પુરેપુરી તરી આવતી હતી.

ફાંસીખોલીમાં જઇ મેં બંનેને જોયા. બંને ખુબ રડતા હતા. એઓનાં મન અસ્થિર હતાં અને આજુબાજુનાં દેખાવ અને વાતવરણમાં પોતે મોતનાં પ્રત્યક્ષ દર્શન કરી રહ્યા હોય એવા ખ્યાલની ઝપટમાં સપડાયા હતા!

પ્રથમ હું છોકરા સાથે વાતે વળ્યો અને પુછપરછ કરવા માંડી. એની ઉમર સાથે જ સોળસત્તર વર્ષની હતી. બીજાની સાથે પણ થોડી વાત કરી, પણ એ છોકરાને જોયા બાદ મારા મનની અસ્થિરતા એટલી બધી વધી ગઇ કે હું એઓની સાથે વિગતે વાત ન કરી શકયો. એમને એટલું જ આશ્વાસન આપ્યું કે 'કાંઇ ચીંતા ન કરશો. ભાવિ જે હશે તે થશે, પણ તમારા કેસના ફેસલાની નકલ મળ્યા બાદ, એ જોઇ હાઇકોર્ટમાં તમારી અપીલ દાખલ કરાવીશ અને હું આશા રાખું છું કે ઇશ્વર સૌ સારાં વાનાં કરશે.'

મારા શબ્દોથી કાંઇક આશ્વાસન મળ્યું. સાથે સાથે મેં પોલીસ ચોકિયાતોને પણ વિનંતિ કરી કે 'આ બંનેને અને ખાસ કરીને કિશોરને જે કાંઇ જોઇતું કરતું હોય તે તમે અપાવજો જેલના નિયમોના કારણે જેલર કે સુપરિન્ટેન્ડેન્ટની પરવાનગી લેવી હોય તો મને જણાવશો એટલે હું ઘટતું કરીશ.'

[૨]

ફાંસીની સજા ફરમાવનાર પંચમહાલ ના સેશન જજના ફેંસલાની નકલ બે દિવસ પછી મળી. એ ફેંસલો હું કાળજીપુર્વક બે વખત વાંચી ગયો. એમાં જણાવ્યા મુજબ ખુનના કેસની હકીકત નીચે મુજબ હતી:—

"વીરો (કિશોરનું નામ) અને એનો બાપ શંકર, અને એઓના નોકર તરીકે કામ કરતો માધો (ફાંસીવાળો), એ ત્રણેએ એક કાવતરૂં રચી શંકરનો પિતરાઇ ભાઇ કચરો નામે હતો તેનાં ત્રણ નાનાં બાળકોને અનુક્રમે સાત પાંચ અને ત્રણ વર્ષનાંને ઝેર આપ્યું તેથી બે નાનાં બાળક મરી ગયાં અને સૌથી મોટાને ગંભીર ઇજા થઇ (એ મરી ન ગયું) આ ખુનો કર્યાનો એઓ ના પર આરોપ હતો. શંકર અને કચરા વચ્ચે બાપની મિલકતની વહેંચણી અંગે આશરે બાર વર્ષ ઉપર ઝઘડો થયો હતો તેથી વેર વાળવા માટે શંકર અને વીરાએ સંતલસ કરી અને એમાં માધો કુંભાર ની મદદ લીધી, એવો પોલીસનો કેસ હતો. ઝેરમાં ઉંદરખાર સાકર સાથે અપાયો હતો, અને એ સાકરનાં પડીકાં ત્રણે બાળકોને પોતે આપ્યાનો વીરાએ એકરાર કર્યો હતો; પણ એનું કહેવું એ હતું કે 'માધોએ મને માતા નો પ્રસાદ કહી બાળકોને આપવા માટે પડીકાં આપવાનું કહ્યું તે મેં આપ્યાં. પડીકામાં શું છે એની મને જાણ ન હતી.' માધોનું કહેવું એ હતું કે 'હું આમાં કંઇજ જાણતો નથી. ભાઇઓ ભાઇઓની તકરારમાં એ લોકોએ કાંઇક કર્યું હોય તો એની જવાબદારી એઓના પર છે. હું તો એક નોકર છું અને મને કાંઇ ખબર નથી.'

પોલીસે કરેલી તપાસમાં એવું નીકળી આવ્યું હતું કે ખુન થયા પહેલાં થોડા દિવસ ગોધરા જઇ કોઇ વહોરાજીની દુકાનેથી માધો ઉંદરખાર લઈ આવ્યો હતો. એટલે એ તો ચોકકસ હતું કે 'પોતે કાંઇ જાણતો નથી' એ માધોનું કથન સાવ જુઠું હતું. પણ પાછળથી માધોએ કહ્યું હતું કે 'ઉંદર-ખાર મારા ધણી (શંકર) ના કહેવાથી લાવ્યો, પણ એનો શંકરે શો ઉપયોગ કર્યો એ હું જાણતો નથી. પ્રસાદ તરીકે પડીકાં મેં આપ્યાં એમ વીરો કહે છે એ ખોટું છે. વીરાએ જ એ આપ્યાં હતાં. વીરો એ કયાંથી લાવ્યો એની મને ખબર નથી.

બાર વર્ષ પહેલાં થયેલા મિલકત અંગેના ઝગડા ઉપરથી અદાવત માની લઈ કોર્ટે ઠરાવ્યું કે 'આ અદાવતના કારણે આ ખુન થયું છે,' પરંતુ શંકર આ બાબતમાં જાણતો હતો, અગર શંકર પાસેથી વીરાને પડીકાં મળ્યાં, એ વિશે કંઇ પુરાવો ન હોવાથી કોર્ટે, જો કે ખુનનું કાવતરૂં હતું એમ માન્યું તોપણ, શંકરને નિર્દોષ છોડી મુકયો અને માધા અને વીરા એ બંનેને ફાંસીની સજા ફરમાવી.

[૩]

ફાંસીની સજા સામે કયા મુદ્દા ઉપર હાઇકોર્ટમાં અપીલ થઇ શકે એ જોવા માટે સેશન કોર્ટના ફેંસલાનું હું ઠીક ઠીક મંથન કરી ગયો. વીરાની કુમળી ઉમર જોતાં, એને તો ફાંસી નહિ જ થાય, એવી તો મને ખાતરી હતી. પરંતુ ફેંસલો વાંચતાં મને એમ લાગ્યું કે ખુનનું કારણ પોલીસ તરફથી બતાવવામાં આવ્યું હતું તે પુરતું નહોતું. બાર વર્ષ ઉપરના લગભગ વીસરાઇ ગયેલા કુટુંબી મિલકતના ઝગડાના કારણે અચાનક ખુન કરવા નું કાવતરૂં કોઇ કરે અને એ પણ જેની સાથે અદાવત તેનું ખુન નહિ પણ એનાં કુમળાં બાળકોનું!—એ વાતજ મુળમાં મારા ગળે ઉતરી નહોતી, અને તેથી હું માનતો હતો કે આરોપીઓને અપીલમાં ઠીક ઠીક કેસ છે. પરંતુ વીરાએ પડીકાં આપ્યા ની કબુલાત આપેલી હોવાથી, એ નિર્દોષ ઠરી છુટે એ અસંભવિત હતું. પણ આ થઇ કાયદેસર અપીલની વાત. વીરાની વાત હું તદ્દન સાચી માનતો હતો અને તેથી શા કારણે ખુન થયું એ બાબતમાં મને ખુબ જીજ્ઞાસા હતી. મારૂં મન ખરી હકીકત જાણવા ઇંતેજાર હતું, પણ એ હકીકત એકદમ શી રીતે મળે? એટલે પ્રથમ તો કાયદાના મુદ્દાઓ ઉપર સાત દિવસમાં અપીલ કરવી જોઇએ, એ અપીલ ઘડી કાઢી. એમાં મુખ્ય મુદ્દો તો એ હતો કે ખુનનું જે કારણ, જુની અદાવત, બતાવવામાં આવેલ છે તે સંતોષકારક નથી, અને તેથી બાળકો મરી ગયા છતાં પણ ખુનનો આરોપ સાબિત ન ગણાય. વીરાએ જાણપુર્વક પડીકાં આપ્યાં એ વાત સ્વીકારી લઇએ તોપણ બહુ બહુ તો એને બેદરકારીવાળું ગુનાહિત કૃત્ય કર્યા માટે ગુનેગાર ગણી શકાય. અને છેવટે મેં જજસાહેબને અપીલ કરી હતી કે 'આ કેસ ચાલે ત્યારે અમને આપ સાહેબ રૂબરૂ બોલાવો. અમારા ચહેરા અને વીરાની કુમળી ઉમર જોઇને જ આપને લાગશે કે અમે ખુન કરીએ એવા માણસો નથી.' એ માગણીમાં મારો હેતુ એ જ હતો કે કુમળા વીરાને જોતાંની સાથે જ, ગુનો હોય કે ન હોય તોપણ, એની ફાંસીની સજા હાઇકોર્ટ ઓછી કરશે જ. માધોનું તો જે થવાનું હોય તે થાય.

હવે ખુનનો હેતુ શોધવા પાછળ હું મંડી પડયો. કેસનાં કાગળિયાં ઉપર થી એ બાબતમાં કાંઇપણ પ્રકાશ મળી શકયો નહિ; અને મળી શકે એવું હતું પણ નહિ, એટલે મારે તો માધો કે વીરા પાસેથી ખરી હકીકત કઢાવવી રહી મારા નિત્યક્રમ પ્રમાણે હું રોજ એ લોકો પાસે કલાક દોઢ કલાક જતો હતો, પણ વીરો મને કંઇ બહુ ન કહી શકયો. એ તો એક જ વાત બહુ જ કાકલુદીભરી રીતે કહેતો હતો કે 'આ માધોએ માતાનો પ્રસાદ કહી ને બાળકોને આપવાને માટે પડીકાં મારા હાથમાં મુકયા તે મેં બાળકોને આપ્યાં; એ સિવાય બીજું હું કાંઇ વિશેષ જાણતો નથી.'

મારી મુંઝવણ વધી. એકલો માધો જ મને હવે પ્રકાશ આપી શકે. મને

એમ પણ લાગ્યું હતું કે આ ખુન માધાએ જ કરાવેલાં છે એમાં શંકાને સ્થાન નથી. પણ સવાલ એ હતો કે માધો બાળકોનાં ખુન શા માટે કરે? બાળકો સાથે એને શી અદાવત હોય? હું વિચારવમળમાં પડયો અને સુઝયું કે 'બાળકોના પિતા સામે માધાને કાંઇક હોવું જોઇએ અને એનું વેર વાળવા માધાએ આ કરેલું હોવું જોઇએ.' આ આનુમાનિક તાંતણે હું આગળ વધ્યો, માધાને ખુબ સમજાવી વાતો કરી: 'હવે ફાંસીએ જઇ મરવાનું તો છે જ. અને હું કાંઇ તારો શત્રુ કે સરકારનો માણસ નથી, તારો મિત્ર છું, તને બચાવવા કોશિશ કરું છું, તો તું મને સાચી હકીકત ન કહે?'

બેત્રણ દિવસ પછી એના અંતરમાં રામ ઉતર્યો; એ પણ કયારે કે કંટાળીને અને કંઇક ગુસ્સામાં મેં એને કહ્યું કે 'તું સાચું કહેતો નથી. હું હવે તારી પાસે નહિ આવું. અને એક પાપી તરીકે ફાંસીના લાકડે લટકી નરકમાં જવાને જ તું લાયક છે. મરવાનું સામે નકકી છે તો પણ તને સાચું બોલવાની સદ્બુદ્ધિ થતી નથી, તો તારા જેવા પાસે આવીને શું કામ વખત બગાડવો? ઘડીભર એમ માન કે હાઇકોર્ટ તને નિર્દોષ છોડે, તોપણ મને ખાતરી છે કે આ ખુન તેંજ કચરા ઉપરની અદાવતના કારણે કર્યું છે. તું કબુલ કર કે ન કર, ઇશ્વર આગળ એ વાત રજુ છે.'

આ મારી ગોળી બરાબર લાગી. માધો રડી પડયો; માફી માગી. હું એને તજું નહિ અને રોજ એને મળું એવી આજીજી કરી અને એણે સાચી હકીકત કહી.

[૪]

માધો ભૂવાનો ધંધો ગામમાં કરતો હતો; જંતરમંતર ચેટક કરી થોડી કમાણી કરતો હતો. એમાં એને ઠીકઠીક મળતર પણ હતું. કચરો ખરેખર એક રીતે ગામનો કચરો જ હતો; ઘણાઓને એ ત્રાસરૂપ હતો; આથી કચરાથી બચવા માટે ગામના કેટલાક માણસોએ અનારનવાર માધા પાસે આવી પૈસા આપી, જંતરમંતર કરાવેલા, પણ એનું કાંઇપણ પરિણામ આવ્યું નહિ અને માધાને પૈસા આપનાર લોકો ઘણા જ નારાજ થયા: 'શું માધાભાઈ, આ તમારું બધુ પોલ લાગે છે! આટઆટલા જંતરમંતર કર્યા અને કચરા ઉપર કાંઇ જ અસર નહિ! તમે તો લોકોને ઠગી પૈસા લો છો એમ લાગે છે!'

આ વાત માધાને ખુબ ચોંટી એને ભય લાગ્યો કે એનો ભૂવાનો ધંધો બેસી જશે. અને એણે એ લોકોને કહ્યું: 'જુઓ, હવે હું જુદા પ્રકારનો જંતરમંતર કરું છું. અને કચરો જો સીધો ન ચાલે તો એના ઉપર ટુંક વખતમાં માતા તરફથી આફત આવી પડશે એ પણ તમે જોશો.'

આ પછી માધાએ વિચાર કર્યો અને ગનમાં ગોઠવ્યું કે 'કચરાનાં બાળક મરી જાય એવું ગોઠવીએ;' તેથી એ ગોધરાના બજારમાં જઇ ઉંદરમાર લઇ આવ્યો અને નિર્દોષ બાળકોને નિર્દોષ વીરાના હાથે માતાના પ્રસાદ તરીકે સાકર સાથે ભેળવીને એના પડીકાં અપાવ્યાં!

હવે બરાબર બેઠી, અને ખુનનો ખરો હેતુ સમજાયો. અદાલતમાં જે સત્યશોધન થયું તે ઉલટા જ પ્રકારનું હતું એ સહેજે જોઇ શકાશે. સાથે સાથે માણસો જે વર્તન કરે છે તેની પાછળ કેવા કેવા પ્રકારના ઉંડા હેતુ હોઈ શકે એનો ખ્યાલ પણ આ કિસ્સાથી આવે છે. આ હકીકત સાંભળી મારા મનને સાચી હકીકત જાણવા માટે જે ઉત્કંઠા હતી તે સંતોષાઇ અને માધા માટેનો મારો ભાવ બદલાયો—એ સાચું બોલ્યો એટલા કારણસર જ હું એને ક્ષમા અપાવવા તઇયાર થયો; મારા હૃદયમાં તો ક્ષમાભાવ જ ઉભરાઇ રહ્યો.

[૫]

રાત્રે આશરે સાડા સાતનો સમય. આખી જેલ બંધ થઇ ગયેલી. તમામ કેદીઓની ઓરડીઓને અને યાર્ડને તાળાં દેવાઇ ગયેલાં ત્યારે હું રહેતો હતો તે યાર્ડનાં બારણાં ખખડયાં. જેલર તરફથી સંદેશો લઇને વોર્ડર આવ્યો હતો: સાહેબ, જરૂરનું કામ છે માટે જેલર સાહેબ આપને ઓફીસે બોલાવે છે. હું વિચારમાં પડયો કે અત્યારે આવું શું જરૂરનું આવ્યું, શું હશે? મારી જેલબદલી હોય તો જેલર આવીને મને કોટડીમાં જ કહે. 'સાહેબ, બિસ્તરો બાંધો, તમારે જવાનું છે' એમ ન કહેતાં 'ઓફીસે આવો' એમ કેમ કહ્યું?

પણ લાંબો સમય ભ્રાંતિમાં રહેવું ન પડયું. ઓફીસે પહોંચ્યો ત્યાં માધા અને વીરાને હાથે અને પગે બેડી પહેરાવીને ઓફીસે બેસાડેલા જોયા, એટલે હું સમજી ગયો. જેલર સાહેબે કહ્યું: 'દાદાસાહેબ, હમણાં જ હાઇકોર્ટમાંથી તાર આવ્યો. આ લોકોની અપીલ આવતી કાલે મુંબાઇમાં સુનાવણી ઉપર છે, તેથી એમને કોર્ટે રૂબરૂ હાજર થવા ફરમાવ્યું છે. આ લોકોને પોલીસપહેરામાં અત્યારે ને અત્યારે જ મોકલી આપીએ છીએ. એ લોકોની ઇચ્છા હતી કે જતાં પહેલાં તમને મળવું. તેથી તમને તસ્દી આપી.'

મને સ્વાભાવિક આનંદ થયો. પ્રથમ તો એ વિચાર આવ્યો કે અપીલમાં કરેલી વિનંતિ મુજબ કેદીઓને હાજર રાખવા હાઇકોર્ટે હુકમ કર્યો, એટલે હવે વીરો તો ફાંસીમાંથી બચવાનો જ. અને એ લોકોને મળવાની અને ચાર શબ્દ કહેવાની તક મળી એનું પણ મને સમાધાન હતું. એ બંને ઘણા જ હેતથી મારા પગે પડયા ત્યારે મેં કહ્યું: 'જોજો, તમને જજ સાહેબો કાંઇ પુછે તો લાંબીટુંકી વાત ન કરતાં એટલું જ કહેજો કે 'સાહેબ, અમારી અરજીમાં જે લખ્યું છે તેથી વિશેષ અમારે કાંઇ કહેવાનું નથી. આપ જે ન્યાય કરો એ ખરો. અમારા ઉપર રહેમ નજર રાખો એટલી જ અમારી વિનંતિ છે.''

આ પ્રમાણે સુચવવાનું કારણ એ હતું કે આરોપીઓ એકબીજાની સામે આક્ષેપો કરી બંનેના કેસ બગાડે નહિ.

[૬]

આ વાતને ચારપાંચ દિવસ થયા. સાંજે આશરે છ વાગ્યે મારી કોટડીમાં આવીને જેલર સાહેબ કહે: "દાદાસાહેબ, તમને તસ્દી આપવાનો મારો બિલકુલ વિચાર નોહોતો, પણ પેલો દુષ્ટ માધો આજ સવારથી જેલના દરવાજે આવીને બેઠો છે અને તમારાં દર્શન કરવાં છે એમ કર્યા કરે છે. 'તારા જેવા પાપીને તે વળી દર્શન શાં!' એમ મેં કહ્યું. એવા નાલાયક માણસ માટે તમને તસ્દી આપવાનું મને બિલકુલ રૂચતું ન હતું, પરંતુ એ તો ત્યાં ચોંટીને બેઠો છે અને કહે છે કે 'જ્યાંસુધી દાદાસાહેબનાં દર્શન ન થાય ત્યાંસુધી બેસવાનો છું.' આશરે ૧૧ કલાક બેઠો છે, એટલે મને થયું કે તમને થોડી તસ્દી આપીને આ બલાને જેલના દરવાજેથી કાઢું! તો તમે આવો તો સારૂં."

મેં હસીને જેલરને કહ્યું: "એમાં મને તસ્દી પડે છે એવું શા માટે માનો છો? એ બિચારાને ૧૧ કલાક બેસાડયો એમાં એની પણ ઠીકઠીક કસોટી થઇ." એટલું બોલી જેલર સાથે હું ઓફીસે ગયો.

જેલરે માધાને ઓફીસની બારી પાસે બોલાવી કહ્યું: "લે, આ દાદાસાહેબ આવ્યા. શું કહેવું છે?"

પેલો કહે: "મારે તો બારીએથી કાંઇ કહેવું નથી, મારે તો અંદર આવીને કહેવું છે. હું બહારથી નહિ કહું."

જેલરે તો એને ધુત્કારી કાઢયો; ત્યારે મેં કહ્યું: "હવે આવવા દો બે મિનિટ. બિચારો કલાક બેઠો છે, તો જાણીએ તો ખરા કે શું કહેવા માગે છે."

માધો અંદર આવ્યો. હું ખુરશી પર બેઠો હતો. દરવાજાની અંદર પેસતાની સાથે જ દોડીને એણે તો મારા પગ ઉપર માથું મુકયું અને પગ દબાવી બેઠો! હું ઘણો ય નકાર ભણું તો ય બેચાર મિનિટ ચોંટયો રહ્યો. એની આંખમાં દડદડ આંસુ વહેતાં હતાં. એ મારી સાથે શબ્દોથી નહિ, પણ આંસુથી જ બોલતો હતો. એ પહેલો ઉભરો ઓસર્યો બાદ મેં એને હકીકત પુછી ત્યારે એણે મને કહ્યું: "મને નિર્દોષ ઠરાવી છોડી મુકયો અને વીરાને ત્રણ વર્ષની કેદ કરી. કુમળી ઉમરનો હોવાથી એને ધારવાડ બાળકોની જેલમાં મોકલી આપ્યો. મુંબઇથી સીધો હું સવારે અહીં આવ્યો. તમારો આશીર્વાદ લેવા અહીં બેઠો હતો."

આ પ્રસંગ ખરેખર જીવનના ભાવભીના પ્રસંગોમાંનો એક હતો. માધાની લાગણી તો પ્રામાણિક અને પ્રબળ હતી એ વિશે મને શંકા ન હતી, પણ એને હું આશીર્વાદ શો આપું? થોડીક શિખામણ આપી કે "ઇશ્વરે તને બચાવ્યો છે. તારો પુનર્જન્મ થયો એમ સમજજે. અને હવેથી કોઇની સાથે પ્રપંચ કપટ ન કરતાં બધાની સાથે તું સચ્ચાઇ અને પ્રેમથી રહે તો તને બચાવવા હું નિમિત્ત થયો એ વિશે મને પણ કૃતાર્થ થયાની ભાવના રહેશે. નવી જીંદગી સારી રીતે ગાળવાની ઇશ્વર તને બુદ્ધિ અને શક્તિ આપે."

માધો હર્ષ સાથે ત્યાંથી જેલની બહાર ગયો. હું અંદર મારી કોટડીમાં ગયો. એ રાત તો મેં બહુ જ સુખદ વિચારોમાં ગાળી

સમાપ્ત.

ચર્ચાપત્ર

દિવાળીના તહેવારની ઉજવણી

'ઇન્ડિઅન ઓપીનીઅન'ના અધિપતિ, જોગ:

સાહેબ,—આ વિષય ઉપર વધુ લખી આપનો અમુલ્ય સમય બગાડવા નથી માંગતો. છતાં, શ્રી. પ્રાણુલાલભાઇને ટુંક પ્રત્યુત્તર આપવાની આપશ્રી મને તક આપશો એમ ઇચ્છું છું.

શ્રી. પ્રાણુલાલભાઇ પોતાના પ્રથમ લેખમાં જણાવે છે કે "દરેક હીંદીઓ એકજ દિવસે દીવાળી ઉજવે એ ઇચ્છવા યોગ્ય ગણાય. એ માટે સમજુતી પર આવવું જોઇએ...." (ઇ. ઓ. પા. ૧૬૨ ૨૩–૫–૫૨.) જ્યારે સમજુતીનો માર્ગ એમની સામે મુકવામાં આવે છે, ત્યારે તે તેમને પસંદ નથી.

અંતમાં એટલુંજ સુચવી શકાય કે જે રીતીથી અન્ય શહેરોમાં, વગર વિખવાદે, દિવાળીનો તહેવાર ઉજવાય છે, તે રસ્તો સારો હોવો જોઇએ અથવા તો કીમ્બર્લીના ભાઇઓએ જે રીત અખત્યાર કરેલ તે

રામલાલ હ. હરિભાઇ.

PHONE 33-2651

MASTER BROS.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

33 West Street, JOHANNESBURG.

માસ્ટર બ્રધર્સ

હોલસેલ મરચન્ટસ એન્ડ ડાયરેકટ ઇમ્પોર્ટસ

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, વુલન રગ્સ, બ્લાન્કેટસ—બેબી બાળકો માટે જાત જાતનો માલ. તેમજ ક્રેપડીચીન જ્યોરજેટ સાડીઓ વીગેરે માટે હમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલામણ છે

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ફોન: ૩૩–૨૬૫૧

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 29368.

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue

DURBAN.

NATHOO TABHA

TIMBER & HARDWARE MERCHANT
& DIRECT IMPORTER

Door, Windows, Corrugated Iron, Cement, Monarch, Iron Duke, Buffalo, and Elephant brands paint or any other building material at reasonable price.

Established 1907, NATHOO TABHA,
107 Queen Street, Phone 24647.
Telegraph "Mani," DURBAN.

M. J. PATEL

INTERNATIONAL SPORTS COMPANY

Importers & Exporters & General Commission Agents

10 Peking Road, Kawoon, HONG KONG.

Special attention is paid to indent orders

Write To Us For Further Particulars.

PROPERTY

If you are interested in selling or buying Property in any part of Johannesburg or Transvaal please contact:

K. J. TAVARIA

7 Kort Street, JOHANNESBURG.

Phone: 339859 or 228727.

પ્રોપર્ટી

જોહાનીસબર્ગ અથવા ટ્રાંસવાલના ના કોઇ પણ ભાગમાં
પ્રોપર્ટી વેચવી યા ખરીદવી હોય તો મળો:

કે. જે. તવાડીઆ,
૭ કોર્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ફોન: ૩૩૯૮૫૯ અને ૨૨૮૭૨૭.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ટ, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોકસ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશા તઈયાર રહે છે માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરે ના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, રેવન્યુ કલીયરન્સ સર્ટીફીકેટ અને ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં અમારી સલાહ લો.

Phone : 33-9033. 29e Commissioner Street,

JOHANNESBURG.

તાજુ ઉમદા ફ્રુટ

ડરબનનું આદુ ૧/૬ રતલ; મોટી કલીનું લસણ શી ૧ રતલ; ગોળ બાસ્કીટ ૧૦/૬ ડઝન; લાંબી અને સ્કવેર બાસકીટો ૧૬/૦ ડઝન; કપુરી તથા સેવલી પાન શી ૬ રતલ; પોરટેજ અલગ......બનાના, કાચા બનાના, પોપો, પાઇનાપલ, નાચીસ અને મેન્ડરીન રોજના બજાર ભાવથી મળશે. દેશી શાકભાજીમાં સુરતી સફેદ પાપડી કાળી પાપડી, તુવેર સીંગ, વેગણ. શેકટાની શીંગ, દુધી અને લીલાં મરચાં મળશે શી. ૭–૬ થી શી ૧૦નું પારસલ બનાવી પોરટથી મોકલીએ છીએ. સુરણ, આંબા હળદ તથા લીલી હળદની મોસમ ચાલુ થઇ છે.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

Always Better. Better Always.
Are Kapitan's Tempting Sweetmeats.

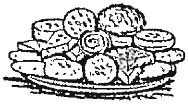

For nearly half a century we are leading in the manufacture of Quality Sweetmeats and Cakes.

TRY US FOR THE LATEST INDIAN RECORDS.

Address:

KAPITANS BALCONY HOTEL,

(KORNER SWEETMEAT HOUSE)
Corner Grey and Victoria Streets,
DURBAN.

Phone 23414. Tel. Add. 'KAPITANS."

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING
CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants
—&—
Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

LIFE INSURANCE

Are you adequately insured?
Have you provided for your dependants?
Prepare for the future
Life Insurance gives peace of mind for the unknown future.

Insure with 'THE OLD MUTUAL" your friend for Life—
The S.A. Mutual Life Assurance Society, which has best Bonus record in the WORLD.

Representative:—

DAYABHAI PATEL

P.O. Box 1760, JOHANNESBURG.
Phones:— Business 33-0711, Residence 33-5961

ધી ન્યુ દિલ ખુશ-સ્વીટ માર્ટ

મેનેજર: મણીભાઈ લાણાભાઈ હાદીપોરવાળા.

દરેક જાતની મીઠાઈઓ, ચોખ્ખા ઘીની તેમજ મોઘા મેવા, મસાલાથી અમે બનાવીએ છીએ.

અમારૂં વખણાએલું સુરતી ભુસું સેવ, મમરા, ગાંઠીઆ, ભજીઆ, પાતરા વિગેરે દરરોજ તાજાં બનાવીએ છીએ.

પાર્ટી વીગેરે માટે મોટા પ્રમાણમાં મીઠાઈ ઓર્ડર પ્રમાણે ટુંક વખતમાં બનાવી આપીશું.

PHONE 33-6575. P. O. BOX 3680.

THE NEW DIL-KHUSH SWEET MART,
34 President St., Corner Diagonal Street.
JOHANNESBURG.

Bankers: BARCLAYS BANK (D. C. & O.)

Partners:
C. C. PATEL
L. B. PATEL
S. K. PATEL

L. S. & COMPANY
PHONE 429

Branches: P.O. Box 83, BROKEN HILL
P.O. Box 89, LUANSHYA
Telegrams and Cables: "CLOTHING"
P.O. BOX 93.
NDOLA,
N. RHODESIA

WHOLESALE MERCHANTS AND CLOTHING MANUFACTURERS

Phone 53. Telegrams 'SOLANKI.'
P.O. Box 208.

Solanki & Co. Ltd.

Merchant & Direct Importers

Extensive range always carried in the following:

Silks, Drapery, Toilets, Perfumes, Curios, Fashion Goods and Jewellery, Wide Range of Indian, Persian and Chinese Carpets.

Stockists of well-known branded Watches.

COPPERBELT PIONEER STORE
Where Quality and Service are Paramount.

Luanshya, Northern Rhodesia.

અમો દરેક જાતના કઠોળની દાળો તેમજ તેનો આટો જાતી દેખરેખ નીચે બનાવીએ છીએ તેમજ એક્ષપોર્ટ કરીએ છીએ. જેવા કે મગદાળ, મગદાળ છડી. અડદદાળ છડીનો આટો, તુવેરદાળ ત્યા ચણાદાળ ચોકખા કાયમનવીલોય. ચણાનોઆટો ચોકખો કાંકરી વગરનો, વાલદાળ, વાલ, મઠ, મસુરદાળ, બાજરી સાફ કરેલ ત્યા છડેલી, ચોળાદાળ, રાજગરો, વગેરે ભાવ ત્યા સેમ્પલો માટે લખો.

AFRICAN DALL & FLOUR MILL.

Tel Address: "DALLMILL"
P. O. Box 888, MOMBASA.
Kenya Colony.

Proprietors :

C. L. Patel, D. K. Patel
V. B. Patel, H. J Patel
K. C. Patel.

The Star Clothing Factory

Wholesale Merchants

CLOTHING MANUFACTURERS

P.O. Box 237. Phone 514.
Jameson Road, Livingstone,
NORTHERN RHODESIA.

Our S.A. Representative:

H. L. Hompes & Co.,
(Pty.) Ltd.

Durban, P.O. Box 1301.
Johannesburg, P.O. Box 3480.
Capetown, P.O. Box 824.

Wholesale Clothing Manufacturers

MANUFACTURERS OF MENS' TROUSERS, SPORTS COATS AND SUITS.

Trade Enquiries to

P.O. Box 541 — BULAWAYO
P O. Box 150 — KITWE, N.R.
P.O. Box 7482 — JOHANNESBURG.
P.O Box 541 — CAPE TOWN.
P.O. Box 4 — PORT ELIZABETH.
P.O. Box 739 — EAST LONDON.

CONVOY REGD. TRADE MARK

Convoy Garments Manufactured by:

Maxwell Clothing Co. Ltd.

P.O. Box. 541, Phone 3786.

BULAWAYO.

Tel. Add. "CONVOY.

Phones: 29121/3 (Switchboard)
24179 (Manager)

Cables & Tel. Add:
"PROSPERITY" (All Branches)

P.O. Box 2197 (Established 1927

Premier Produce Co. (Pty) Ltd.

General Wholesale Merchants
EXPORTERS AND IMPORTERS

Buyers and large Stockists of all kinds of Indian and European Groceries, Provisions, Soaps, Oils, Grains, Beans, Peas, Kaffircorn, Malt, Maize, Maize Products, Wheat, Wheaten Products, Crockery, Hardware and also Coal of all types.

All enquiries for Export and Import to the Head-Office.

Head-Office: "PREMIER HOUSE"
364 Pine Street, Durban.

also at

JOHANNESBURG	BENONI
Phones: 34-3554/5	Benoni Coal Site
P.O. Box 200, Fordsburg,	Phone 54-1813,
82, Crown Road,	Rangeview Coal Sites—54-2205
Fordsburg, Johannesburg.	P.O. Box 392, Benoni.

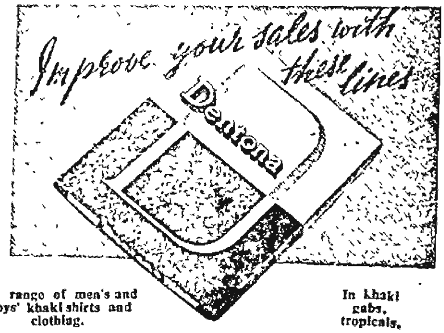

Full range of men's and boys' khaki shirts and clothing.

In khaki gabs, tropicals.

DENTONA
SHORTS AND SLACKS
IN MOYGASHEL Regd.

TRADE ENQUIRIES

UNION OF S. AFRICA
DENTON TRADING CO.
Phone 31-4381 JOHANNESBURG P.O. Box 3561

N. RHODESIA
FEIGENBAUM BROS.
Phone 2758 BULAWAYO P.O. Box 354

BRITISH EAST AFRICA
VAN BRUSSEL & CO. (E.A.) LTD.
Phone 4010 Trust Mansions NAIROBI

CONGO BELGE
H. J. HYMANS
Phone 313 ELISABETHVILLE P.O. Box 157

MASHONALAND AND P.E.A.
W. F. NEUMAN
Phones 2-1219/2-4921 SALISBURY P.O. Box 1492

BULAWAYO CLOTHING FACTORY LTD.
Phone 2410, Bulawayo, P.O. Box 427, Southern Rhodesia.

Printed and published by Manilal M. Gandhi at Phoenix, Natal.